

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

RESMÎ GAZETE

Sayı : 118

EK III

TEBLİĞ VE İLANLAR

24 Haziran, 2020

Sayı : 412

VETERİNER HİZMETLERİ YASASI

(5/2017 Sayılı Yasa)

Madde 60, 61, 62 ve 63 Altında Yapılan Tüzük

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Veteriner Hizmetleri Yasası'nın 60'ıncı maddesinin (10)'uncu fıkrası, 61'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası, 62'nci maddesinin (2)'nci fıkrası ve 63'üncü maddesinin (3)'üncü fıkrasının kendisine verdiği yetkiye dayanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar:

Kısa İsim 1. Bu Tüzük, Hayvansal Yan Ürünler Tüzüğü olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM

Genel Kurallar

Tefsir

2. Bu Tüzükte metin başka türlü gerektirmedikçe:

“Ara Faaliyetler”, depolama dışındaki faaliyetleri anlatır.

“Ara Ürün”,

- (1) Tıbbi ürünlerin, veteriner tıbbi ürünlerin, tıbbi ve veteriner amaçları için kullanılacak tıbbi cihazlar, vücuda yerleştirilebilir aktif tıbbi cihazlar, tıbbi ve veteriner amaçları için kullanılacak in vitro tıbbi teşhis cihazları, laboratuvar reaktifleri ve kozmetik ürünlerin üretimi amacıyla:
 - (A) İmalat sürecinde veya bitmiş bir ürünün son üretiminde materyal olarak;
 - (B) İmalat sürecinde validasyon ve doğrulamada; veya
 - (C) Bitmiş bir ürünün kalite kontrolünde kullanılacak türev ürünü;
- (2) Türev ürün olarak kabul edilebilmek ve yukarıdaki (1)'inci fıkranın (A) bendinde belirtilen amaçlar bakımından ürünü doğrudan bir ürün veya bir bileşen olarak kabul edebilmek için tasarımı, dönüştürme ve imalatı yeterli düzeyde tamamlanmış türev ürünü anlatır.

“Arıcılık Yan Ürünü”, insan tüketimi amaçlı olmayan bal, balmumu, arı sütü, propolis veya poleni anlatır.

“Atık”, sahibinin kullanımından çıkardığı, kullanımdan çıkarmaya niyet ettiği veya kullanımdan çıkarılması gereken herhangi bir madde veya nesneyi anlatır.

“Bakanlık”, veteriner işleri ile görevli Bakanlığı anlatır.

“Balık Unu”, deniz memelileri dışındaki çiftlikte yetiştirilen sucul omurgasızlar, sucul hayvanın tanımı kapsamındaki ve yumuşakça üretim alanından hasat edilen *Asterias rubens* türüne ait denizyıldızlarını kapsayan sucul hayvanlardan türetilen işlenmiş hayvansal proteini anlatır.

"Balık Yağı", deniz memelileri dışındaki çiftlikte yetiştirilen sucul omurgasızlar, sucul hayvanları tanımı kapsamındaki ve yumuşakça üretim alanından hasat edilen *Asterias rubens* türüne ait denizyıldızlarını kapsayan sucul hayvanlarının işlenmesiyle üretilen yağ veya işletmeci tarafından insan tüketimi dışındaki amaçlar için belirlenen insan tüketimi amaçlı baklıkların işlenmesiyle elde edilen yağı anlatır.

"Basıncılı Sterilizasyon", parçacık büyüklüğünün 50 mm'nin altına düşürülmesinin ardından kesintisiz en az yirmi (20) dakika boyunca 133 °C'nin üzerindeki bir merkezi sıcaklıkta ve asgari üç (3) bar mutlak basınç altında hayvansal yan ürünlerin işlenmesini anlatır.

"Belirlenmiş Risk Materyali", TSE'lerin önlenmesi, kontrol edilmesi ve yok edilmesi amacıyla Yetkili Makamın belirlediği organ ile dokuyu kapsayan vücut kısımları, materyalleri veya hayvanları anlatır.

"Biyogaz Tesisi", diğere maddelerle birlikte veya sadece hayvansal yan ürünler ve bunların türev ürünlerinin anaerobik koşullar altında biyolojik bozunmaya verildiği tesisi anlatır.

21.01.2016
R.G. 8
EK. III
A.E. 72

"Ciddi Bulaşıcı Hastalık", Hayvan Hastalıklarının Bildirimi Tüzüğü'ne ekli EK-1, Kısım A, madde 1 ve Kısım B, madde 1 altında listelenen ve hayvan ve/veya kamu sağlığı için ciddi risk oluşturan ve işletmelerde ve ilgili bölge veya alanlarda bildirim ve acil eradikasyon tedbirleri gerektiren hayvan hastalıklarını anlatır.

"Çiftlik Hayvanı", gıda, yün, kürk, tüy, post ve deri veya herhangi başka bir ürün elde etmek veya diğer çiftçilik amaçları için insanlar tarafından barındırılan, beslenen veya yetiştirilen herhangi bir hayvanı ve tek tırnaklıları anlatır.

"Çiğ Evcil Hayvan Yiyeceği", soğutma veya dondurma dışında herhangi bir koruma sürecine maruz kalmamış, Kategori 3 materyal içeren evcil hayvan yiyeceğini anlatır.

"Don Yağı", hayvansal yan ürünler veya insan tüketimine yönelik ürünlerden türetilen ve işletmecinin insan tüketimi dışındaki amaçlar için belirlediği yağları anlatır.

"Et ve Kemik Unu", Yetkili Makam tarafından hazırlanacak SOP belgesinde belirtilen işleme yöntemlerinden bir tanesi uygulanarak Kategori 1 veya Kategori 2 materyallerin işlenmesinden elde edilen hayvansal proteini anlatır.

"Evcil Hayvan", insanlar tarafından normal olarak çiftçilik amaçları dışında tutulan, beslenen ve tüketilmeyen hayvanı anlatır.

"Evcil Hayvan Yiyeceği", evcil hayvanlar için üretilen yiyecekler ile içerisinde bu Tüzüğün 11'inci maddesinin (14)'üncü, (15)'inci ve (16)'ncı fıkralarında belirtilen materyal dışındaki Kategori 3 materyal bulunan ve izinsiz maddelerle yasadışı tedaviye maruz kalmış hayvanlardan üretilen hayvansal yan ürünleri içeren ve ithal edilmiş Kategori 1 materyal de içerebilen hayvansal yan ürünleri veya türev ürünleri içeren köpçük çığneme ürünlerini anlatır.

"Evcil Hayvan Yiyeceği Tesisi", evcil hayvan yiyeceklerinin veya lezzet ve aroma verici iç organların üretiminin yapıldığı tesis veya binayı anlatır.

56/2014

"Gıda", Genel Gıda ve Yem Yasasında tanımlanan gıdayı anlatır.

"Greaves", rendering işleminde yağ ve suyun kısmi ayrıştırılmasının ardından kalan protein içeren kalıntıyı anlatır.

"Guano", yarasaların veya yabani deniz kuşlarının dışkılarından toplanmış mineralize olmamış doğal ürünü anlatır.

"Gübre", çiftlik balığı dışındaki çiftlik hayvanlarının içinde altlığın bulunduğu veya bulunmadığı dışkı veya idrarı anlatır.

"Hayvan", omurgalı veya omurgasız herhangi bir hayvanı anlatır.

"Hayvansal Ürün", bal ve kan dahil, insan tüketimine yönelik canlı çift kabuklu yumuşakçalar, canlı derisidikenliler, canlı gömlekliler ve canlı karındanbacaklılar; son tüketiciye canlı olarak tedarik edilecek şekilde hazırlanan diğer hayvanlar gibi hayvansal gıdayı anlatır.

"Hayvansal Yan Ürün", bu Tüzüğün amaçları bakımından insan tüketimi amaçlı olmayan ölü hayvanlar dahil olmak üzere bir hayvanın tümü veya parçalarını veya hayvansal orijinli ürünler ile hayvanlardan elde edilen diğer ürünleri anlatır.

"Hermetik Olarak Kapatılmış Kap", mikroorganizmaların girememesi düşünüldükçe tasarlanmış kabı anlatır.

“Hidrolize Protein”, hayvansal yan ürünlerin hidroliz edilmesiyle elde edilen polipeptidler, peptidler, aminoasitler ve bunların karışımlarını anlatır.

“İhracat”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nden diğer bir ülkeye ticari hareketi anlatır.

“İnsinerasyon (Yakma) ”, hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin bir insinerasyon tesisinde atık olarak imha edilmesini anlatır.

“İnsinerasyon Tesisi”, atıkların ısıtma işlemi tabii tutulmaları amacıyla ayrılmış herhangi bir sabit veya hareketli teknik cihaz veya donanımını anlatır.

“İnsinerasyon ve Ko-insinerasyon Kalıntıları”, hayvansal yan ürünler ile türev ürünleri muamele eden insinerasyon veya ko-insinerasyon tesislerinde meydana gelen herhangi bir kalıntıyı anlatır.

“In Vitro Teşhis Amaçlı Ürün”, kan ürünü veya başka bir hayvansal yan ürün içeren ve reaktif, reaktif ürünü, kalibratör, kit veya başka bir sistem olarak tek başına veya başka maddelerle birlikte kullanılan, insan veya hayvan kaynaklı numunelerin incelenmesi, fizyolojik durum, sağlık durumu, hastalık veya genetik anormalliklerin teşhisi veya reaktiflerin güvenliği ve uyumunun belirlenmesi amacıyla in-vitro kullanıma yönelik; bağış yapılan kan veya organ içermeyen, kullanıma hazır ambalajlı ürünü anlatır.

“İşleme Tesisi”, hayvansal yan ürünlerin Yetkili Makam tarafından düzenlenecek SOP uyarınca işlenmesi amacıyla kullanılan tesis veya binayı anlatır.

“İşleme Yöntemleri” Yetkili Makam tarafından düzenlenecek SOP belgesi içerisinde listelenen yöntemleri anlatır.

“İşlenmemiş Post ve Deri”, kesme, soğutma veya dondurma dışında herhangi bir işleme tabii tutulmamış tüm deri ve derialtı dokuları anlatır.

“İşlenmemiş Telek veya Telek Parçaları”, buhar akımı veya kabul edilemeyen herhangi bir risk kalmamasını sağlayan başka bir yöntem ile muamele edilmiş telek veya telek parçalarının dışında kalan telek veya telek parçalarını anlatır.

“İşlenmemiş Yün”, fabrikada yıkanmamış; tabaklama ile elde edilmiş; kabul edilemeyen herhangi bir riskin kalmamasını sağlayan başka bir yöntem ile işlenmiş; domuz cinsi dışındaki hayvanlardan elde edilmiş ve su, sabun, sodyum hidroksit veya potasyum hidroksit karışımının bulunduğu bir dizi banyo içerisine daldırılarak fabrikada yıkanmış veya domuz cinsi dışındaki hayvanlardan elde edilmiş olup tekstil endüstrisi için türev ürünlerin üretildiği tesislere doğrudan sevk edilme amacı taşıyan ve sönmüş kireç veya sodyum sülfür ile kimyasal tüy giderme/dökme; hermetik olarak kapatılmış odalarda en azından yirmidört (24) saat boyunca formaldehid buharıyla dezenfeksiyon; yünün 60–70 °C arasındaki suda çözünebilir deterjan içerisinde bastırılmasını içeren endüstriyel yıkama; 37 °C’de sekiz (8) gün, 18 °C’de yirmi sekiz (28) gün veya 4 °C’de yüz yirmi (120) günlük yolculuk süresi boyunca depolama işlemlerinden en azından bir tanesinin uygulandığı yünü anlatır.

“İşlenmemiş Tüy”, fabrikada yıkanmamış; tabaklama ile elde edilmiş; kabul edilemeyen herhangi bir riskin kalmamasını sağlayan başka bir yöntem ile işlenmiş; domuz cinsi dışındaki hayvanlardan elde edilmiş ve su, sabun, sodyum hidroksit veya potasyum hidroksit karışımının bulunduğu bir dizi banyo içerisine daldırılarak fabrikada yıkanmış veya domuz cinsi dışındaki hayvanlardan elde edilmiş olup tekstil endüstrisi için türev ürünlerin üretildiği tesislere doğrudan sevk edilme amacı taşıyan ve sönmüş kireç veya sodyum sülfür ile kimyasal tüy giderme/dökme; hermetik olarak kapatılmış odalarda en azından yirmi dört (24) saat boyunca formaldehid buharıyla dezenfeksiyon; yünün 60–70 °C arasındaki suda çözünebilir deterjan içerisinde bastırılmasını kapsayan endüstriyel yıkama veya 37 °C’de sekiz (8) gün, 18 °C’de yirmi sekiz (28) gün veya 4 °C’de yüz yirmi (120) günlük

yolculuk süresi boyunca depolama işlemlerinden en az bir tanesinin uygulandığı tüyü anlatır

“İşlenmemiş Domuz Kılı”, fabrikada yıkanan; tabaklama ile elde edilen ve herhangi bir riskin kalmamasını sağlayan başka bir yöntemle işlenmiş olanlar dışındaki domuz kıllarını anlatır.

“İşlenmiş Post ve Deri”, sevk edilmeden en az on dört (14) gün önce ıslak veya kuru tuzlanmış; deniz tuzuna %2 oranında sodyum karbonat karıştırılarak en azından yedi gün boyunca tuzlanmış; asgari 20 °C sıcaklıkta ve asgari kırk iki (42) günlük bir süre boyunca kurutulmuş veya tabaklama dışındaki muhafaza süreçlerine tabi olan; köpek çigneme ürünleri dışındaki kurutulmuş ve işlem görmemiş post ve derilerden üretilen türev ürünleri anlatır.

“İşlenmiş Hayvansal Protein”, kan ürünü, süt, süt türevi ürünler, kolostrum, kolostrum ürünleri, santrifüj veya separatör atığı, jelatin, hidrolize protein ve dikalsiyum fosfat, yumurta ve yumurta kabuğu, yumurta kabuğu, trikalsiyum fosfat ve kolajen hariç; yem materyali veya evcil hayvan yiyeceği dahil hayvan yemi veya organik gübre veya toprak zenginleştirici olarak doğrudan kullanıma uygun hale getirilecek şekilde kan unu ve balık unu da dahil olmak üzere bu Tüzük kurallarına uygun olarak yayınlanan SOP'lar uyarınca işlenmiş tamamen Kategori 3 materyalden türetilmiş hayvansal proteini anlatır.

“İşlenmiş Evcil Hayvan Yiyeceği”, çiğ evcil hayvan yiyeceği hariç; bu Tüzük kurallarına uygun olarak yayınlanan SOP'lar uyarınca işlenmiş olan evcil hayvan yiyeceğini anlatır.

“İşletme” veya “Tesis”, balıkçı gemisi hariç, hayvansal yan ürün veya türev ürünlerle ilgili herhangi bir işlemin gerçekleştirildiği yeri anlatır.

“İşletmeci”, fiili kontrolleri altında hayvansal yan ürün veya türev ürün bulunduran, taşıyıcı, tüccar ve kullanıcıları kapsayan tüzel ve gerçek kişileri anlatır.

“İyi Uygulama Kılavuzu”, hayvansal yan ürünlerin üretimi, muhafazası, işlenmesi ve dağıtımına kadar olan sürecin her aşamasında halk sağlığının ve ürünün güvenliğinin sağlanması amacıyla, işletmecilere ve sektördeki diğer işyerlerine yol göstermeyi hedefleyen yazılı rehberleri anlatır.

“Jelatin”, hayvanların kemik, post, deri, tendon ve kas tellerinden; kolajenin kısmi hidrolizi ile elde edilen jelleşen veya jelleşmeyen doğal, çözünebilir proteini anlatır.

“Kan”, taze tam kanı anlatır.

“Kan Unu”, bu Tüzük kurallarına uygun olarak Yetkili Makam tarafından hazırlanan SOP uyarınca kan veya kan fraksiyonlarının ısıtma işlemine tabi tutulmasıyla üretilen işlenmiş hayvansal proteini anlatır.

“Kan Ürünü”, kan unu dışında kalan ve kurutulmuş/donmuş/sıvı plazma, kurutulmuş tam kan, kurutulmuş/donmuş/sıvı alyuvar veya bunların fraksiyonları ile karışımlarını içeren kan ve kan fraksiyonlarından elde edilmiş türev ürünü anlatır.

“Karkas”, kesimi yapıldıktan veya derisi yüzüldükten sonraki hayvan vücudunu anlatır.

“Ko-insinerasyon (Birlikte Yakma)”, hayvansal yan ürünlerin ve bunların türev ürünlerinin atık olmaları durumunda ko-insinerasyon tesisi içerisinde geri kazanılması veya imha edilmesini anlatır.

“Ko-insinerasyon Tesisi”, temel amacı enerji üretimi veya materyal ürün üretimi olan sabit veya hareketli tesisi anlatır.

“Kolajen”, hayvanların post, deri, kemik ve tendonlarından üretilen protein bazlı ürünü anlatır.

“Kompost”, çeşitli organik maddelerin organizmalar tarafından ayrıştırılmış ve mineralize olmuş ürünlerini anlatır.

“Kompostlama Tesisi”, diğer maddelerle birlikte veya sadece hayvansal yan ürünler ve bunların türev ürünlerinin, aerobik koşullar altında biyolojik bozunmaya verildiği tesisi anlatır.

“Konserve Evcil Hayvan Yiyeceği”, hava geçirmez hermetik olarak kapatılmış bir kap içerisine yerleştirilmiş, ısıtma işlemi görmüş evcil hayvan yiyeceğini anlatır.

“Köpek Çiğneme Ürünü”, toynaklı hayvanların tabaklanmamış post ve derileri ile hayvansal diğer malzemeler kullanılarak evcil hayvanların çiğnemesi için üretilmiş ürünleri anlatır.

“Kullanıcı”, özel hayvan besleme, araştırma veya spesifik diğer amaçlar doğrultusunda hayvansal yan ürünler ile türev ürünleri kullanan gerçek ve tüzel kişiyi anlatır.

“Kürk Hayvanı”, insan tüketimi amacıyla kullanılmayan ve kürk üretimi için bakılan ve beslenen hayvanı anlatır.

“Laboratuvar Reaktif”, diğer maddeleri saptamak, ölçmek, incelemek veya üretmek amacıyla kullanılan reaktif veya reaktif ürün, kalibratör veya kontrol malzemesi gibi belirli laboratuvar kullanımları için hayvansal olmayan maddelerle birlikte veya tek başına kullanılmaya yönelik hayvansal yan ürünler ile türev ürünleri içeren, kullanıma hazır ambalajlı ürünü anlatır.

“Lezzet ve Aroma Verici İç Organlar”, evcil hayvan yiyeceklerine lezzet katmak amacıyla kullanılan sıvı veya kurutulmuş hayvansal türev ürünleri anlatır.

“Organik Gübre ve Toprak Zenginleştirici”, gübre, mineralize olmamış guano, sindirim kanalı içeriği, kompost ve parçalama kalıntılarını da içeren; bitki beslenmesi ile birlikte toprağın fiziksel ve kimyasal özellikleri ile biyolojik faaliyetlerinin sürdürülmesi veya iyileştirilmesi amacıyla kullanılan hayvansal maddeleri anlatır.

“Parçalama Kalıntısı”, hayvansal yan ürünlerin biyogaz tesislerinde dönüştürülmesinden ortaya çıkan ve sıvı fraksiyonu da içeren kalıntıları anlatır.

“Parti”, malzemelerin menşei gibi tek düzen üretim parametreleri kullanılarak tek bir tesiste üretilmiş üretim birimi veya tek bir tesiste kesintisiz bir sırayla üretilip sevk birimi olarak bir arada depolanmış olan birden çok benzer üretim birimini anlatır.

“Piyasaya Sürmek”, hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin ülke içinde üçüncü bir tarafa satılması veya söz konusu ürünlerin herhangi bir biçimde ödeme karşılığında veya ücretsiz olarak üçüncü bir tarafa temin edilmesi veya herhangi bir üçüncü tarafa temin etmek amacıyla söz konusu ürünlerin teşhir edilmesini anlatır.

“Renk Kodlaması”, ambalaj, kap veya taşıma aracı yüzeylerinin bir kısmına veya bunların üzerinde bulunan herhangi bir etiket veya sembolün üzerine, bu Tüzükte belirtilen herhangi bir bilginin gösterilmesi için renklerin sistematik kullanımını anlatır.

“Ruhsatlı Katı Atık Depolama Sahası”, Çevre Yasası uyarınca çevre işleriyle görevli Daire tarafından izinlendirilmiş katı atık depolama sahasını anlatır.

18/2012
30/2014

“Santrifüj veya Separatör Tortusu”, çiğ sütün arındırılmasının ve çiğ süttten yağsız sütün ve kremasının alınmasının ardından yan ürün olarak toplanan çamur benzeri maddeyi anlatır.

“Standart Operasyon Prosedürü (SOP)”, belirli konularda performansı artırmayı sağlayan, böylelikle kaliteyi de artıran proseslerin oluşumuna katkıda bulunacak şekilde oluşturulan, sürekli revize edilerek güncel kalması sağlanan ve Yetkili Makam tarafından hazırlanacak belgeyi anlatır.

“Sucul Hayvan”, *Agnatha* üst sınıfına ve *Chondrichthyes* ve *Osteichthyes* sınıflarına dahil balıklar; Phylum *Mollusca* kapsamındaki yumuşakçalar; Subphylum *Crustacea* kapsamındaki kabuklu deniz hayvanını anlatır.

“Sindirim Sistemi İçeriği”, memelilerin ve uçamayan kuşların sindirim sistemi içeriğini anlatır.

“Tabaklama”, bitkisel tabaklama ajanları, krom tuzları veya alüminyum tuzları, ferrik tuzları, silisyum tuzları, aldehitler ve kuinonlar veya diğer sentetik sertleştirme ajanları kullanılarak postların sertleştirilmesini anlatır.

“Tahnitçilik”, hayvan derilerinin, kamu veya hayvan sağlığına herhangi bir kabul edilemez risk oluşturmayacak şekilde gerçeğe uygun hazırlanması, doldurulması ve birleştirilmesi sanatını anlatır.

“Tehlikeli Atık”, zehirli, zararlı, aşındırıcı, tahriş edici, karsinojenik, üreme açısından zehirleyici, genetik mutasyona yol açabilecek ve eko-toksik olma gibi tehlikeli özelliklerden bir veya daha fazlasına sahip atıkları anlatır.

“Teşhir Ürünü” sergi veya sanatsal faaliyetler amacıyla kullanılan hayvansal yan ürünler veya bunların türev ürünlerini anlatır.

“Toplama Merkezi”, bu Tüzüğün 19”uncu maddesinde belirtilen hayvan besleme amaçlı belirli hayvan yan ürünlerin toplandığı işleme tesisleri dışındaki tesisi anlatır.

“Transit”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti üzerinden başka bir ülkenin topraklarına deniz veya hava yoluyla geçilmesini anlatır.

“Türev Ürün”, hayvansal yan ürünün bir veya daha fazla işlem, dönüşüm veya işlem basamağına tabi olması sonrasında elde edilen ürünü anlatır.

“TSE (Bulaşıcı Süngerimsi Ensefalopatiler-Transmissible Spongiform Encephalopathies)”, insanlarda meydana gelenler dışındaki tüm bulaşıcı süngerimsi ensefalopatileri anlatır.

“Uzak Alan”, hayvan popülasyonunun çok düşük olduğu ve imha işletme veya tesislerinin çok uzakta olması nedeniyle hayvansal yan ürünlerin toplanması ve taşınmasının yerinde imha ile karşılaştırıldığında kabul edilemez derecede zor olduğu alanı anlatır.

“Yaban Hayvanı”, insanlar tarafından barındırılmayan herhangi bir hayvanı anlatır.

“Yağ Türevleri”, Yetkili Makam tarafından hazırlanacak SOP belgesi uyarınca işlenmiş olan Kategori 1 ve Kategori 2 materyallerden elde edilen eritilmiş yağlardan elde edilen türev ürünleri anlatır.

“Yem”, hayvanların ağız yoluyla beslenmesi amacıyla kullanılan işlenmiş, kısmen işlenmiş veya işlenmemiş, katkı maddeleri de dahil olmak üzere her tür madde veya ürünü anlatır.

“Yem Materyali”, işlenmiş hayvansal proteinler, kan ürünleri, don yağları, yumurta ürünleri, balık yağı, yağ türevleri, kolajen, jelatin ve hidrolize proteinler, dikalsiyum fosfat, trikalsiyum fosfat, süt, süt bazlı ürünler, süt türevi ürünler, kolostrum, kolostrum ürünleri ve santrifüj ile separatör atığını kapsayan hayvansal yem materyalini anlatır.

“Yetkili Makam”, Veteriner işleriyle görevli Daireyi anlatır.

“Yetiştirme Ortamı”, içerisinde bitkilerin büyüdüğü ve esas yerinde bulunan topraktan bağımsız olarak kullanılan saksı toprağının esas yerinde bulunan toprak dışında da dahil olduğu maddeleri anlatır.

“Yiyecek Atığı”, restoranlardan, yemek tesislerinden ve merkezi mutfaklar ile ev mutfaklarını kapsayan mutfaklardan elde edilen pişirme yağının da dahil olduğu tüm gıda atıklarını anlatır.

Amaç

3. Bu Tüzüğün amacı; insan ve hayvan sağlığına, gıda ve yem güvenirliliğine

yönelik riskleri önlemek veya en aza indirmek amacıyla insan tüketimine sunulmayan hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerine uygulanacak usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

4. (1) Bu Tüzük:
- (A) Veteriner mevzuatı uyarınca insan tüketimine sunulmayan hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerini ve
 - (B) İşletmeci tarafından verilen kesin kararlar ile insan tüketimine sunulmayacak olan aşağıdaki ürünleri:
 - (a) Veteriner mevzuatı uyarınca insan tüketimine sunulabilecek hayvansal ürünler;
 - (b) Hayvansal ürünlerin üretiminde kullanılacak ham maddeleri kapsar.
- (2) Bu Tüzük aşağıdaki hayvansal yan ürünleri kapsamaz:
- (A) Ticari amaçlarla avlanmış veya sudan çıkarılmış suçul hayvanlar hariç; insanlara veya hayvanlara bulaşabilecek herhangi bir hastalık taşıdığı veya böyle bir hastalıktan etkilendiği şüphesi bulunmayan av hayvanları dışındaki yaban hayvanlarının vücutlarının tamamı veya bir kısmı;
 - (B) Veteriner Hizmetleri Yasası kurallarına hâle gelmeksizin, öldürüldükten sonra iyi avcılık uygulamaları uyarınca toplanmayan av hayvanlarının vücutlarının tamamı veya bir kısmı;
 - (C) Veteriner Hizmetleri Yasası'nda tefsir edilen av hayvanları ve bu hayvanların etlerinden elde edilen hayvansal yan ürünler;
 - (Ç) Hayvan yetiştiriciliğinde kullanılan oositler, embriyolar ve spermeler;
 - (D) Hayvanların buldukları çiftlik içerisinde bunlardan elde edilen, bulunduran, imha edilen veya kullanılan çiğ süt, kolostrum ve bunlardan türetilen ürünler;
 - (E) Yumuşak doku ve eti alınmış kabuklu deniz hayvanı kabukları;
 - (F) (a) Uluslararası sefer yapan ulaşım araçlarından elde edilen;
 - (b) Hayvan besleme amacıyla ayrılan;
 - (c) Basınçlı sterilizasyon veya bunun dışında, özellikle işlem sırasında uygulanacak zaman, sıcaklık, basınç, parçacık büyüklüğü gibi parametrelerin belirlenmiş olduğu bir yöntem ile işleme tabi tutulmak üzere veya biyogaz veya komposta dönüştürme için ayrılan.
 - (G) Çevrenin korunmasıyla ilgili mevzuat kurallarına hâle getirmeksizin; veteriner mevzuatı kurallarına uygun olarak çalışan gemilerde, balıkçılık faaliyetleri sırasında ortaya çıkan ve denizde imha edilen, balıkların gemide iç organlarının çıkartılması sırasında parazitlerin de dahil olduğu insanlara bulaşabilir hastalık belirtisi gösteren maddeler dışındaki maddeleri;
 - (Ğ) Parçalama ve depolama faaliyetlerinin, sadece müşteriye doğrudan tedarik amaçlı gerçekleştirildiği perakende satış yerlerindeki çiğ evcil hayvan yiyeceği;
 - (H) Özel evsel tüketim amacıyla yetiştirildiği çiftlikte kesilen hayvanlardan elde edilen çiğ evcil hayvan yiyeceği ve;
 - (I) Gübre ve mineralize olmamış guano dışındaki dışkı ve idrar.
- (3) Bu Tüzük kuralları, Hayvan Sağlığı Yasası ve bu Yasa altında çıkarılan

5/2017

41/2012

Tüzüklerde belirtilen kurallara hael gelmeksizin uygulanır.

İKİNCİ KISIM

Üretim Zincirinin Başlangıç Noktası ve Yükümlülükler ile Üretim Zincirinin Son Noktası, Hayvansal Yan Ürünler ile Bunların Türev Ürünlerinin Sınıflandırılması, Kategoriler ve Sevk Yasağı

Üretim Zincirinin Başlangıç Noktası ve Yükümlülükler	5. (1) İşletmeciler, bu Tüzük kapsamındaki hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerini elde ettikleri anda derhal tanımlar ve bu ürünlerin bu Tüzük kurallarına uygun olarak kullanılma, taşınma, muamele edilmesini sağlarlar. Bu aşama başlangıç noktası olarak tanımlanır.
(2) İşletmeciler; kendi ticari faaliyetleri kapsamına giren hayvansal yan ürünlerin veya bunların türev ürünlerinin, kendi kontrolleri altında gerçekleştirilen toplama, nakliye, muamele, arıtma, dönüştürme, işleme, depolama, piyasaya sürme, dağıtım ve imha ile ilgili tüm aşamalarında, bu Tüzük kurallarına uyulmasını sağlarlar.
(3) Yetkili Makam, hayvansal yan ürün ve türev ürünlere işletmeciler tarafından tüm zincir boyunca yukarıdaki (2)'nci fıkrada belirtilen kuralların uygulandığını izler ve doğrular.
(4) Yetkili makam, hayvansal yan ürünlerin en kısa sürede toplanması, tanımlanması, taşınması ve bu Tüzük kurallarına göre işlenmesi, kullanılması ve imha edilmesini sağlayacak sistemin kurulmasını sağlar.
Üretim Zincirinin Son Noktası	6. (1) Üretim aşamasına ulaşan türev ürünler, üretim zincirinin son halkasına ulaşmış olarak kabul edilir ve bundan sonraki aşamalarda bu Tüzük kurallarına tabi olmazlar.
(2) Bu aşamaya ulaşan söz konusu türev ürünler, bu Tüzük kapsamında herhangi bir kısıtlamaya tabi olmaksızın piyasaya sürülebilir ve bu Tüzükte belirtilen herhangi bir resmi kontrole tabi olmazlar.
(3) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen türev ürünler, Yetkili Makam tarafından hazırlanacak SOP belgesi içerisinde listelenir.
Genel Hayvan Sağlığı İçin Sevk Yasağı 5/2017	7. (1) Duyarlı türlerden elde edilen hayvansal yan ürünler ve bunların türev ürünleri:
(A) Veteriner mevzuatı uyarınca veya
(B) Veteriner Hizmetleri Yasası kapsamında belirtilen ve ciddi bulaşıcı hastalık varlığı nedeniyle sınırlamaya tabi olan depo, işletme, tesis veya alanlardan, sevk edilemez.

(2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen hayvansal yan ürünler ile türev ürünlerin, insan ve hayvanlara bulaşabilecek hastalıkların yayılmasını önleyecek şekilde tasarlanmış koşullarda sevk edildiği yerlerde uygulanmaz. |
| Hayvansal Yan Ürünler İle Bunların Türev | 8. (1) Hayvansal yan ürünler, bu ürünlerin halk ve hayvan sağlığına karşı oluşturduğu risk seviyesine göre kategorilere ayrılır.
(2) Bu Tüzükte aksi belirtilmediği sürece türev ürünler, elde edildikleri |

Ürünlerinin
Sınıflandırılması

hayvansal yan ürünlerin dahil olduğu kategoriye uygulanan kurallara ve bu Tüzüğün uygulanması amacıyla Yetkili Makam tarafından belirlenen kurallara tabi tutulur.

Kategori 1
Materyal
Kapsamına Giren
Hayvansal Yan
Ürünler

9. Kategori 1 materyal aşağıdaki hayvansal yan ürünleri kapsar:

- (1) Aşağıdaki hayvanların post ve derilerinin de dahil olduğu bütün vücutları ve tüm vücut parçaları:
 - (A) TSE ile ilgili yürürlükteki mevzuat kuralları uyarınca TSE'nin bulaştığından şüphelenilen hayvanlar veya resmi olarak TSE taşıdığı kabul edilen hayvanlar,
 - (B) TSE eradikasyon önlemleri kapsamında öldürülen hayvanlar,
 - (C) Çiftlik hayvanları ve yabani hayvanlar hariç ve özellikle evcil (pet) hayvanlarla sirk ve hayvanat bahçesi hayvanları gibi hayvanlar,
 - (Ç) Deneysel amaçlar için kullanılan hayvanlar,
 - (D) İnsanlara veya hayvanlara bulaşabilen bir hastalık taşıdığından şüphelenilen yaban hayvanları.
- (2) (A) Veteriner mevzuatında belirtilen TSE kuralları kapsamında tanımlanan belirlenmiş risk materyali,
(B) İmha sırasında, belirlenmiş risk materyali taşıyan ölü hayvanların tüm gövdeleri veya parçaları.
- (3) Veteriner Hizmetleri Yasası uyarınca yasaklı maddelerle yasadışı tedaviye maruz kalmış hayvanlardan türetilmiş hayvansal yan ürünler,
- (4) Diğer maddelerin ve çevresel bulaşanların kalıntılarını izin verilen seviyenin üzerinde içeren hayvansal yan ürünler,
- (5) (A) Kategori 1 materyal işleyen işletme veya tesislerden veya
(B) Belirlenmiş risk materyalinin imha edildiği işletme veya tesislerden gelen atık suların arıtılması sırasında toplanan hayvansal yan ürünler.
- (6) Uluslararası sefer yapan ulaşım araçlarından gelen yiyecek atıkları,
- (7) Kategori 1 materyalin Kategori 2 veya Kategori 3 materyalle karışımı veya her üçünün birden karışımı.

5/2017

Kategori 2
Materyal
Kapsamına Giren
Hayvansal Yan
Ürünler

10. Kategori 2 materyal aşağıdaki hayvansal yan ürünleri kapsar:

- (1) Gübre, mineralize olmamış guano ve sindirim sistemi içeriği,
- (2) (A) Kategori 2 materyal işleyen işletme veya tesislerden veya
(B) Belirlenmiş risk materyalinin imha edildiği işletme veya tesisler dışındaki işletme veya tesislerden gelen atık suların arıtılması sırasında toplanan hayvansal yan ürünler,
- (3) Veteriner Hizmetleri Yasası'nın 51'inci maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca çıkarılması öngörülen Tüzük kapsamında kullanımına izin verilen azami seviyenin üzerinde onaylı madde veya bulaşan kalıntılarını içeren hayvansal yan ürünler,
- (4) İçeriğindeki yabancı maddeler nedeniyle insan tüketimine uygun olmadığı belirtilmiş hayvansal ürünler,
- (5) Kategori 1 materyale dışında kalan ve:
 - (A) Belirli kısıtlamalara tabi olarak ithalatına veya menşe ülkesine geri gönderilmesine izin verilenler hariç, başka bir ülkeden ithal edilen ve ithalat kurallarını karşılayamayan hayvansal ürünler veya
 - (B) Yetkili Makamın izniyle geri dönenler hariç, başka bir ülkeye gönderilip ithalatçı ülkenin mevzuat kurallarına uymayarak geri

5/2017

- gönderilen hayvansal ürünler.
- (6) Bu Tüzüğün 9'uncu ve 11'inci maddelerinde belirtilenler dışında kalan ve aşağıdakileri kapsayan hayvanlar veya hayvan parçaları:
- (A) Hastalık kontrolü amacıyla öldürülen hayvanlar da dahil olmak üzere, insan tüketimi amaçlı kesilenler dışındaki nedenlerle ölmüş veya öldürülmüş hayvanlar,
- (B) Fetüsler,
- (C) Hayvan yetiştirme ve damızlık amacıyla kullanılmamak üzere ayrılmış oositler, embriyolar ve spermeler,
- (Ç) Yumurta içerisinde ölmüş olan kanatlılar.
- (7) Kategori 2 materyalin Kategori 3 materyalle karışımı,
- (8) Kategori 1 materyal veya Kategori 3 materyal dışındaki hayvansal yan ürünler.

Kategori 3
Materyal
Kapsamına Giren
Hayvansal Yan
Ürünler

11. Kategori 3 materyal aşağıdaki hayvansal yan ürünleri kapsar:

- (1) Karkas ve kesilen hayvanların parçaları veya veteriner mevzuatı uyarınca insan tüketimine uygun olmasına rağmen ticari nedenlerle insan tüketimine yönelik olmayan av hayvanlarının gövdeleri veya parçaları,
- (2) Mezbahalarda kesilen ve kesim öncesi yapılan ante mortem muayenesinde insan tüketimine uygun olduğuna karar verilen hayvanların karkasları ve aşağıda belirtilen parçaları ile veteriner mevzuatı uyarınca insan tüketimi amacıyla öldürülen av hayvanlarının gövdeleri ve aşağıda belirtilen parçaları:
- (A) Veteriner mevzuatı uyarınca insan tüketimine uygun olmadığı gerekçesiyle reddedilen ancak, insanlara veya hayvanlara bulaşabilen herhangi bir hastalık belirtisi göstermeyen karkas, gövde veya parçaları,
- (B) Kanatlı kafaları,
- (C) Aşağıda belirtilenlerin küçük parçaları da dahil olmak üzere postları ve derileri, parmak, el bileği, el tarak kemiği, ayak bileği ve ayak tarak kemiği, boynuz ve ayakları:
- (a) TSE testinin yapılmasını gerektiren ruminantlar dışındaki hayvanlar ve
- (b) Veteriner mevzuatında belirtilen TSE kuralları uyarınca teste tabi tutulup sonuçları negatif çıkan ruminantlar.
- (Ç) Domuz kılları,
- (D) Kuş tüyleri.
- (3) İnsanlara veya hayvanlara bulaşabilen herhangi bir hastalık belirtisi göstermeyen ve çiftlikte kesilen kümes hayvanları ve lagomorflardan elde edilen hayvansal yan ürünler,
- (4) Veteriner mevzuatı uyarınca kesim öncesi yapılan ante mortem muayene sonucunda insan tüketimine yönelik olarak kesilebilir olduğuna karar verilen ve kan yoluyla bulaşan herhangi bir hastalık belirtisi göstermeyen mezbahada kesilen aşağıdaki hayvanlardan elde edilen kan:
- (A) TSE testinin yapılmasını gerektiren ruminantlar dışındaki hayvanlar ve
- (B) Veteriner mevzuatında belirtilen TSE kuralları uyarınca teste tabi tutulup sonuçları negatif çıkan ruminantlar.

- (5) Yağdan arındırılmış kemikler, greaves ve süt işlemlerinden kalan santrifüj veya separatör tortusu gibi insan tüketimi amaçlı gıda üretiminden çıkan hayvansal yan ürünler,
- (6) Ticari nedenlerle veya üretim, ambalajlama kusurları veya halk veya hayvan sağlığı için herhangi bir risk oluşturmayacak diğer kusurlar nedeniyle insan tüketimine uygun olmayan hayvansal ürünler veya hayvansal ürün içeren gıdalar,
- (7) Ticari nedenlerle veya üretim, ambalajlama kusurları, halk veya hayvan sağlığı için herhangi bir risk oluşturmayan diğer kusurlar nedeniyle artık hayvan beslemeye uygun olmayan hayvansal evcil hayvan yiyeceği ve hayvan yemi veya hayvansal yan ürün ya da bunlardan türetilmiş ürün içeren hayvan yemleri,
- (8) Ürünleriyle insanlara veya hayvanlara bulaşabilecek herhangi bir hastalık belirtisi göstermeyen canlı hayvanlardan elde edilen kan, plasenta, yün, kuş tüyü, kıl, boynuz, tırnak ve çiğ süt,
- (9) İnsanlara veya hayvanlara bulaşabilen herhangi bir hastalık belirtisi göstermeyen deniz memelileri dışındaki sucul hayvanlar ve bu hayvanların parçaları,
- (10) İnsan tüketimine yönelik ürün üreten işletme ve tesislerden gelen ve sucul hayvanlardan elde edilen hayvansal yan ürünler;
- (11) İnsan ya da hayvanlara geçebilen bulaşıcı hastalık belirtisi göstermeyen hayvanlardan elde edilen aşağıdaki maddeler:
 - (A) Yumuşak doku veya etini içeren su kabuklularının kabukları,
 - (B) Karada yaşayan hayvanlardan elde edilen:
 - (a) Kuluçkahane yan ürünleri,
 - (b) Yumurtalar,
 - (c) Yumurta kabuğu da dahil yumurta yan ürünleri.
 - (C) Ticari nedenlerle öldürülen günlük civcivler.
- (12) İnsanlarda veya hayvanlarda hastalığa neden olanlar dışındaki suda ve karada yaşayan omurgasızlar,
- (13) Bu Tüzüğün 9'uncu maddesinin (3)'üncü, (4)'üncü ve (5)'inci fıkralarında belirtilen Kategori 1 materyal ve bu Tüzüğün 10'uncu maddesinin (2)'nci, (3)'üncü, (4)'üncü, (5)'inci ve (6)'ncü fıkralarında belirtilen Kategori 2 materyal dışındaki kemirgenler ve lagomorflarla aynı zoolojik takıma ait hayvanlar ve bunların parçaları,
- (14) Yukarıdaki (2)'nci fıkrada belirtilenler hariç, söz konusu ürünleriyle insanlara veya hayvanlara bulaşabilecek herhangi bir hastalık belirtisi göstermeyen ölü hayvanlardan alınan post ve deri, tırnak, kuş tüyü, yün, boynuz, kıl ve kürk,
- (15) Veteriner mevzuatı uyarınca kesim öncesi yapılan ante mortem muayene sonucunda insan tüketimi amacıyla kesilebilir olduğuna karar verilip mezbahada kesilen hayvanlardan elde edilen ve yağ dokusuyla insanlara veya hayvanlara bulaşabilecek herhangi bir hastalık belirtisi göstermeyen hayvanların yağ dokuları,
- (16) Uluslararası sefer yapan ulaşım araçlarından gelenler dışındaki yiyecek atıkları.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Hayvansal Yan Ürün ile Türevlerinin Kullanımındaki Yasaklar ve Önlemler, Kategori 1, 2 ve 3 Materyallerin İmha Edilmeleri ve Kullanımı İle Uygulama Tedbirleri

Hayvansal Yan Ürün ile Türevlerinin Kullanımındaki Yasaklar ve Önlemler

12. (1) Hayvansal yan ürünlerin ile bunların türev ürünlerin aşağıda belirtilen amaçlar için kullanımları yasaktır:
- (A) Kürk hayvanları hariç karasal hayvanların aynı türden hayvanlardan elde edilen işlenmiş hayvansal proteinle beslenmesi,
 - (B) Kürk hayvanları hariç çiftlik hayvanlarının yiyecek atıkları, yiyecek atıkları içeren veya yiyecek atıklarından elde edilen yemlerle beslenmesi,
 - (C) Çiftlik hayvanlarının, gübre hariç organik gübre veya toprak zenginleştiricilerin uygulandığı meralarda halk ve hayvan sağlığı riskinin kontrolü açısından en az yirmi bir günlük bekleme süresi geçmeden bu alanlarda otlatılması veya bu alanlardan kesilen otlarla beslenmesi.
 - (Ç) Çiftlik balıklarının aynı türlerden balık gövdeleri veya vücut parçalarından elde edilen işlenmiş hayvansal proteinle beslenmesi.
- (2) Yetkili Makam, bu maddede ortaya konan yasakların kontrolü ve uygulanmasında, aşağıda belirtilen hususlarda önlemler alabilir:
- (A) Yukarıdaki (1)'inci fıkra kapsamında belirtilen ve belirli türlerden kaynaklanan materyalin varlığını doğrulamak için kullanılacak tespit metotları ile testler ile beklenmedik ve teknik olarak kaçınılmaz bulaşma sonucu önemsiz oranda bulunabilecek ve yukarıdaki (1)'inci fıkranın (A) ve (B) bentlerinde belirtilen işlenmiş hayvansal proteini eşiklerinin belirlenmesi,
 - (B) Kürk hayvanlarının; aynı türe ait hayvanların gövdeleri ve parçalarından türetilen işlenmiş hayvansal protein ile beslenmesi,
 - (C) Çiftlik hayvanlarının, organik gübre veya toprak zenginleştiricilerin uygulandığı alanlardan beslenmesi, özellikle yukarıdaki (1)'inci fıkranın (C) bendinde belirtilen bekleme döneminde değişiklik yapılması.

Kategori 1 Materyalin İmha Edilmesi ve Kullanımı

13. Kategori 1 materyalin imha edilmesi ve kullanımıyla ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir:

- (1) İşlenmeden doğrudan veya gerektiğinde Yetkili Makamın kararına göre, basınçlı sterilizasyon ile işlendikten sonra kalıcı olarak işaretlenip yakılarak imha edilir.
- (2) Kategori 1 materyal atıksa işlenmeden doğrudan veya Yetkili Makamın talebine göre, basınçlı sterilizasyon ile işlendikten sonra kalıcı olarak işaretlenip değerlendirilir veya birlikte yakma yöntemi ile imha edilir.
- (3) Bu Tüzüğün 9'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) ve (B) bendleri haricindeki Kategori 1 materyal, basınçlı sterilizasyon ile işlendikten ve kalıcı olarak işaretlendikten sonra imha edilir, nra onaylı bir atık gömme sahasına gömülerek imha edilir.
- (4) Bu Tüzüğün 9'uncu maddesinin (7)'nci fıkrasında belirtilen Kategori 1 materyal, onaylı bir atık gömme sahasına gömülerek imha edilir,

- (5) İşlenmeden veya işlendikten sonra yakıt olarak kullanılır veya
- (6) Bu Tüzüğün 35'inci, 36'ncı ve 38'inci maddelerinde belirtilen türev ürünlerin imalatında kullanılır ve bu maddelerde belirtilen kurallara uygun olarak piyasaya sürülür.

Kategori 2
Materyalin İmha
Edilmesi ve
Kullanımı

14. Kategori 2 materyalin imha edilmesi ve kullanımıyla ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir:

- (1) İşlenmeden doğrudan veya gerektiğinde Yetkili Makamın kararına göre, basınçlı sterilizasyon ile işlendikten sonra kalıcı olarak işaretlenip yakılarak imha edilir.
- (2) Materyal atıksa; işlenmeden doğrudan ve gerektiğinde Yetkili Makamın talebine göre, basınçlı sterilizasyon ile işlendikten sonra kalıcı olarak işaretlenip birlikte yakma yöntemi ile imha edilir.
- (3) Materyal basınçlı sterilizasyon ile işlendikten sonra kalıcı olarak işaretlenir ve onaylı bir atık gömme sahasına gömülerek imha edilir.
- (4) Uygulanabildiği hallerde basınçlı sterilizasyon ile işlendikten sonra kalıcı olarak işaretlenerek, piyasaya sürülecek olan organik gübre veya toprak zenginleştirici üretiminde kullanılır.
- (5) Aşağıdaki yöntemlerle kompost haline getirilir veya biyogaza dönüştürülür:
 - (A) Basınçlı sterilizasyon ile işlendikten sonra kalıcı olarak işaretlenerek veya,
 - (B) Yetkili Makamın herhangi bir ciddi bulaşıcı hastalığın yayılması için risk teşkil etmeyeceğini kabul ettiği gübre, sindirim sistemi ve içeriği, süt ve süt ürünleri, kolostrum, yumurta ve yumurta ürünleri doğrudan veya işlendikten sonra.
- (6) Yetkili Makamın herhangi bir ciddi bulaşıcı hastalığın yayılması için risk teşkil etmeyeceğini kabul ettiği gübre, sindirim kanalı içeriği, süt ve süt ürünleri ve kolostrum, işlenmeden toprağa uygulanır.
- (7) Sucul hayvanlardan elde edilen materyal silaj yapımında kompost veya biyogaz tesislerinde kullanılır.
- (8) İşlenmeden veya işlenerek yakıt olarak kullanılır; veya
- (9) Bu Tüzüğün 35'inci, 36'ncı ve 38'inci maddelerinde belirtilen türev ürünlerin üretiminde kullanılır ve bu maddelerde belirtilen kurallara uygun olarak piyasaya sürülür.

Kategori 3
Materyalin İmha
Edilmesi ve
Kullanımı

15. Kategori 3 materyallerinin imha edilmesi ve kullanımıyla ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir:

- (1) Atık olarak doğrudan veya işlenerek imha edilir.
- (2) Materyal atık ise, işlenerek veya doğrudan geri kazanılır veya birlikte yakma ile imha edilir.
- (3) İşlendikten sonra onaylı bir atık gömme sahasında imha edilir.
- (4) Halk ve hayvan sağlığına risk oluşturacak şekilde çürümüş veya bozulmuş Kategori 1 materyal hariç işlenerek aşağıda belirtilen amaçlar için kullanılır:
 - (A) Bu Tüzüğün 11'inci maddesinin (14)'üncü, (15)'inci ve (16)'ncı fıkralarında belirtilen maddeler hariç, kürk hayvanları dışındaki çiftlik hayvanları için bu Tüzüğün 30'uncu maddesi uyarınca

- piyasaya sürülecek olan yem üretiminde,
- (B) Bu Tüzüğün 36'ncı maddesi uyarınca piyasaya sürülecek kürk hayvanları yemi üretiminde,
- (C) Bu Tüzüğün 35'inci maddesi uyarınca piyasaya sürülecek evcil hayvan yiyecekleri üretiminde,
- (Ç) Bu Tüzüğün 32'nci maddesi uyarınca piyasaya sürülecek organik gübre veya toprak zenginleştirici üretiminde.
- (5) Bu Tüzüğün 35'inci maddesi uyarınca piyasaya sürülecek çığ evcil hayvan yiyeceği üretiminde kullanılır.
- (6) Kompost veya biyogaz tesislerinde kullanılır.
- (7) Sucul hayvanlardan elde edilen materyal silaj yapımında, kompost veya biyogaz tesislerinde kullanılır.
- (8) Bu Tüzüğün 4'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasının (E) bendinde belirtilenler dışındaki kabuklu deniz hayvanlarının kabukları ve yumurta kabukları, Yetkili Makamın halk ve hayvan sağlığına risk oluşturmadığını belirlediği koşullarda işlenmeden veya işlenerek.
- (9) İşlenmeden veya işlenerek yakıt olarak kullanılır.
- (10) Bu Tüzüğün 35'inci, 36'ncı ve 38'inci maddelerinde belirtilen türev ürünlerin üretiminde kullanılır ve yine aynı maddelerde belirtilen kurallara uygun olarak piyasaya sürülür.
- (11) Bu Tüzüğün 11'inci maddesinin (16)'ncı fıkrasında belirtilen yiyecek atıkları, basınçlı sterilizasyon veya bu Tüzüğün 16'ncı maddesinin (2)'nci fıkrasında belirtilen ve Yetkili Makam tarafından düzenlenecek SOP belgesinde detaylandırılacak işleme yöntemleriyle işlenir ya da kompost veya biyogaz tesislerinde kullanılır; veya
- (12) Yetkili Makamın herhangi ciddi bir bulaşıcı hastalığın yayılması için risk teşkil etmeyeceğini kabul ettiği çığ süt, kolostrum veya bunlardan elde edilen ürünler işlenmeden toprağa uygulanır.

Uygulama
Tedbirleri

16. Yetkili Makam, bu Tüzüğün uygulanma kuralları ve tedbirlerini detaylandırmak amacıyla, SOP'lar ve kılavuz belgeler düzenleyebilir. Uygulama tedbirleri aşağıdaki hususları kapsar:

- (1) Gemide, parazitler dâhil insanlara bulaşabilen hastalık belirtileri gösteren balıkların iç organlarının çıkarılması sonucu elde edilen materyalin muamelesi ve imhası ile ilgili özel kurallar,
- (2) Basınçlı sterilizasyon dışında, özellikle zaman, sıcaklık, basınç ve parça büyüklüğü olmak üzere hayvansal yan ürünlerin işleme metodlarında uygulanacak parametreler ile ilgili bilgiler,
- (3) Yiyecek atıkları dahil hayvansal yan ürünlerin biyogaz ve komposta dönüşüm parametreleri,
- (4) Hayvansal yan ürünler ve türev ürünlerin yakma ve beraber yakma koşulları,
- (5) Hayvansal yan ürünler ve türev ürünlerin yakılma koşulları;
- (6) Bu Tüzüğün 11'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasında belirtilen hayvansal yan ürünlerin üretim ve muamelesi ile ilgili koşullar,
- (7) Sucul hayvanlardan elde edilen materyalin silajın yapılması,
- (8) Hayvansal yan ürünlerin kalıcı olarak işaretlenmesi,
- (9) Belirli hayvansal yan ürünlerin, organik gübre ve toprak zenginleştirici olarak toprağa uygulanması,

- (10) Belirli hayvansal yan ürünlerin çiftlik hayvanlarının beslenmesinde kullanılması.ve
- (11) Bu Tüzüğün 15'inci maddesinin (4)'üncü fıkrasında belirtilen belirli maddelerin halk veya hayvan sağlığına yönelik oluşturduğu riskin kabul edilebilirlik düzeyi.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Araştırma ve Diğer Özel Amaçlar, Özel Besleme Amaçları,
Hayvansal Yan Ürünlerin Toplama, Taşıma ve İmha Edilmesi,
Alternatif Yöntemlere İzin Verilmesi

Araştırma ve
Diğer Özel
Amaçlar

17. (1) Yetkili Makam, halk ve hayvan sağlığı açısından oluşacak risklerin kontrol altına alınması şartıyla hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin teşhis, eğitim ve araştırma, sanatsal etkinlikler ve sergilerde amaçları için kullanımına izin verir.
- Ancak bu ürünler;
- (A) İzin verilen kullanımların dışında sonradan başka amaçlar için kullanılamaz.
- (B) Güvenli bir şekilde imha edilir veya menşe ülkesine geri gönderilir.
- (2) Ülkede tedbir alınmasını gerektiren, halk ve hayvan sağlığına yönelik risklerin oluşması, özellikle de ortaya çıkacak yeni risklerin olması durumunda; yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin ithalatı ve kullanımı ile ilgili özel koşullar ortaya konabilir. Bu koşullar depolama, ambalajlama, tanımlama, taşıma ve imha ile ilgili koşulları da kapsar.

Özel Besleme
Amaçları

18. (1) Halk ve hayvan sağlığına yönelik risklerin kontrolünün sağlanması koşuluyla, insanlara veya hayvanlara bulaşabilen bir hastalık sonucunda veya böyle bir hastalık şüphesiyle ölmüş veya öldürülmüş hayvanlardan elde edilmek şartıyla Kategori 2 ve Kategori 3 materyaller:
- (A) Hayvanat bahçesi hayvanlarının,
- (B) Sirk hayvanlarının,
- (C) Hayvanat bahçesi veya sirk hayvanı olmayan sürüngen ve yırtıcı kuşların,
- (Ç) Kürk hayvanlarının,
- (D) Yaban hayvanlarının,
- (E) Ruhsatlı köpek yetiştirme yerleri veya av köpeği sürüleri içerisindeki köpeklerin,
- (F) Barınaklardaki köpek ve kedilerin,
- (G) Balık yemi olarak kullanılacak larva, solucan ve kurtçukların beslenmesinde kullanılabilir.
- (2) Yetkili Makam, aşağıdaki (3)'üncü fıkrada belirtilen koşulları dikkate alarak bu Tüzüğün 13, 14 ve 15'inci madde kurallarına muafiyetle aşağıdakilere izin verebilir:
- (A) Bu Tüzüğün 9'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasının (B) bendinde belirtildiği şekilde; imha sırasında, belirlenmiş risk materyali içeren ölü hayvanların tüm gövdelerinin veya parçalarının beslenmesinde kullanılması ve hayvanat bahçesi hayvanlarından elde edilen materyalin hayvanat bahçesi hayvanlarının

- beslenmesinde kullanılması,
- (B) Biyolojik çeşitliliğin teşviki için, doğal habitatlarında yaşayan nesli tükenmekte olan koruma altındaki leşçil kuşların ve doğal habitatlarında yaşayan diğer canlıların bu Tüzüğün 9'uncu maddesinin (2)'nci fıkrasının (B) bendinde belirtildiği şekilde; imha sırasında, belirlenmiş risk materyali içeren ölü hayvanların tüm gövdeleri veya parçalarıyla beslenmesi.
- (3) Yetkili Makam bu maddenin uygulanması için aşağıda belirtilen konularda gerekli tedbirleri alır:
- (A) Yeni ortaya çıkacak riskler de göz önüne alınarak, Kategori 2 materyalin hareketi, depolanması ve kullanılması ile Kategori 3 materyalin beslemede kullanılmasına ilişkin olarak toplama ve kullanma, ve
- (B) Yukarıdaki (2)'nci fıkrada belirtilen Kategori 1 materyalin, aşağıda belirtilen durumlarda besleme amaçlarıyla kullanılması:
- (a) Nesli tehlikede olan ve koruma altındaki leşçil kuşlar ve bu gibi materyalle beslenebilen diğer türler,
- (b) Halk ve hayvan sağlığına yönelik risklerinin önlenmesi.
- Hayvansal Yan Ürünlerin Toplama, Taşıma ve İmha Edilmesi
19. (1) Yetkili Makam, hayvansal yan ürünlerin imha işlemlerinin aşağıdaki şekillerde yapılmasına izin verebilir:
- (A) Ölmüş evcil hayvanların ve tek tırnaklıların gömülmesi,
- (B) Halk ve hayvan sağlığına ilişkin risklerin engellenmesi şartıyla Tüzüğün 9'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının (D) bendinde ve (2)'nci fıkrasının (B) bendinde belirtilen Kategori 1 materyal ile Kategori 2 ve Kategori 3 materyalin ücra alanlarda, yerinde yakma, gömme veya resmi denetim altında başka bir yöntemle imha edilmesi,
- (C) Olağanüstü doğal afetler, coğrafi ve iklim şartlarının elverişsizliği, işleri yapacak personelin güvenliği ve sağlığının risk altında olduğu, toplama araçlarının kullanımının imkânsız olduğu durumlarda, halk ve hayvan sağlığına ilişkin risklerin kontrol altına alınması koşuluyla, bu Tüzüğün 9'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının (D) bendinde ve (2)'nci fıkrasının (B) bendinde belirtilen Kategori 1 materyal ile Kategori 2 ve Kategori 3 materyalin yerinde yakılarak, gömülerek veya resmi denetim altında başka bir yöntemle imha edilmesi,
- (Ç) Yürütülen faaliyetlere göre haftalık çıkan hayvansal yan ürün miktarının belirli bir hacmi geçmediği ve materyalin çeşidi ve menşesine göre, Kategori 2 ve Kategori 3 materyallerin, halk ve hayvan sağlığına ilişkin risklerin önlenmesi koşuluyla resmi denetim altında yerinde yakma ve gömme dışındaki başka yöntemlerle imha edilmesi,
- (D) Bu Tüzüğün 9'uncu maddesinin (1)'inci fıkrasının (A) bendinde belirtilen Kategori 1 materyal dışındaki hayvansal yan ürünlerin; bildirim zorunlu bir hastalığın ortaya çıkması durumunda, halk ve hayvan sağlığına yönelik risklerin önlenmesi koşuluyla, hayvansal

atıkların işlenmek ve imha edilmek üzere en yakın onaylı tesise nakli sağlık riskini artırıyor veya geniş yayımlı bir epizootik hastalık çıkışında işletmenin kapasitesinin aşılması durumunda resmi denetim altında yerinde yakılarak veya gömülerek imha edilmesi, ve

- (E) Halk ve hayvan sağlığına yönelik risklerin önlenmesi koşuluyla, resmi denetim altında arıların ve arıcılık yan ürünlerinin, yerinde yakılarak, gömülerek veya başka yöntemlerle imha edilmesi.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (B) bendinde belirtilen ücra alanlardaki belirli bir türe ait hayvan varlığı, söz konusu türün ülke varlığının Yetkili Makamca belirlenecek yüzde oranını aşamaz.
- (3) Yetkili Makam, aşağıdaki hususlarla ilgili bilgileri halka açık olarak yayımlar:
- (A) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (B) bendinin uygulanması amacıyla ücra alan bölgelerinin sınıflandırılması ile gerekçeleri ve güncel bilgiler; ve
- (B) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (C) ve (Ç) bentlerinde belirtilen Kategori 1 ve Kategori 2 materyal için verilen izinlerin kullanım nedenleri.
- (4) Bu maddenin uygulanması ile ilgili tedbirlerde:
- (A) Yerinde yakma ve gömme durumunda halk ve hayvan sağlığına yönelik risklerin kontrol altına alınma koşulları;
- (B) Yukarıdaki (2)'nci fıkrada belirtilen hayvan varlığının maksimum oranı;
- (C) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (Ç) bendinde belirtilen faaliyetlerin çeşidi ve hayvan türüne ilişkin hayvansal yan ürünlerin hacmi; ve
- (Ç) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (D) bendinde belirtilen bildirim zorunlu ve epizootik hastalıkların listesi;
- dikkate alınır.
20. Hayvansal yan ürünlerin ve bunların türev ürünlerin kullanımı veya imhasıyla ilgili alternatif yöntemlerin kabul edilip izinlendirilmesi işlemleri, ilgili tarafın yapacağı başvuru üzerine Yetkili Makam tarafından yapılır.

Alternatif
Yöntemlere İzin
Verilmesi

BEŞİNCİ KISIM

Hayvansal Yan Ürünler ile Bunların Türev Ürünlerinin Toplanması, Taşınması ve İzlenebilirlik

- Hayvansal Yan Ürünler İle Bunların Türev Ürünlerinin Kategoriye Göre Tanımlaması ve
21. (1) İşletmeciler hayvansal yan ürünleri, ivedilikle ve halk ve hayvan sağlığına yönelik riskleri önleyecek tedbirleri alarak toplar, tanımlar ve taşınmasını sağlar.
- (2) İşletmeciler; hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin taşınması sırasında bir ticari belge veya bu Tüzük kuralları veya aşağıdaki (6)'ncı fıkra uyarınca gerektiğinde bir sağlık sertifikası

Taşınması

bulundurmamak zorundadır.

Ancak hayvansal gübre nakillerinde Yetkili Makam, kullanıcılar ve çiftlikler arasında ticari belge veya sağlık sertifikası bulundurulması zorunluluğunu aramayabilir.

- (3) Hayvansal yan ürün ve türev ürünlerine eşlik edecek ticari belge ve sağlık sertifikası en az ürünün menşei, gideceği yer, miktar, hayvansal yan ürün ve bunların türev ürünlerin tanımı ve gerektiğinde ürünün işaretiyle ilişkin bilgileri içerir.

Ancak, hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin ülke içerisinde taşınması durumunda Yetkili Makam, yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen bilginin alternatif bir yöntemle sunulmasına izin verebilir.

- (4) Kategori 3 yiyecek atıkları; işletmeciler tarafından çevreye zarar vermeyecek; su, hava, toprak, bitki veya hayvanlara herhangi bir risk oluşturmayacak; gürültü veya koku ile rahatsızlık vermeyecek ve kırsal kesimler ile özel öneme sahip yerleri olumsuz olarak etkilemeyecek şekilde toplanır, taşınır ve imha edilir.
- (5) Yetkili Makam aşağıda belirtilenleri sağlar:
- (A) Hayvansal yan ürünlerin taşınması sırasında sevkiyata eşlik edecek ticari belge örnekleri; ve
- (B) Hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin taşınması sırasında sevkiyata eşlik edecek sağlık sertifikası örnekleri ile bunlara yönelik şartlar.
- (6) Gerekli hallerde Yetkili Makam, bu maddenin uygulanmasında aşağıda belirtilen hususlarla ilgili tedbirler belirleyebilir:
- (A) Bazı türev ürünlerden kaynaklanacak halk ve hayvan sağlığı risk seviyesine göre bir sağlık sertifikası,
- (B) Yukarıdaki (2)'nci fıkra kurallarına muafiyetle ve belirli hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin halk ve hayvan sağlığına yönelik risklerinin düşük olması halinde; türev ürünlerin nakliyesinin söz konusu bentte belirtilen belge ve sertifikalar olmaksızın yapılabildiği durumlar,
- (C) Taşıma sırasında etiketleme dahil tanımlanması ve farklı kategorideki hayvansal yan ürünlerin birbirinden ayrılmasına yönelik kurallar, ve
- (Ç) Halk ve hayvan sağlığının korunmasına yönelik olarak toplama ve taşıma sırasında hayvansal yan ürünlerin taşındıkları kap, konteyner, araç ve ambalaj malzemelerine ilişkin koşullar dahil güvenli olarak taşınmasına yönelik şartlar.
- (7) Yukarıdaki (6)'nci fıkrada belirtilen tedbirler, bu Tüzüğün temel unsurlarına uygulanamaz.

İzlenebilirlik

22. (1) Hayvansal yan ürünler ile türev ürünleri sevk eden, taşıyan ve teslim alan işletmeciler, sevkiyat için bir kayıt tutmak ve ticari belge ile sağlık sertifikalarını bulundurmamak zorundadır.

Ancak, gübre için Yetkili Makam tarafından hayvansal yan ürünler ile türev ürünlerin herhangi bir ticari belge veya sağlık sertifikası olmaksızın taşınmasına izin verildiği durumlarda bu fıkra kuralları uygulanmaz.

- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen işletmeciler, aşağıdakilerin

kaydedilmesi amacıyla bir sistem ve prosedür oluşturur:

- (A) Hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin tedarik edildiği diğer işletmeciler ve
 - (B) Ürünleri kendilerine tedarik eden işletmeciler.
- Bu bilgiler muhafaza edilir ve talep üzerine Yetkili Makama sunulur.
- (3) Yetkili Makam tarafından hazırlanacak bir SOP'da bu maddenin uygulanması ile aşağıda belirtilen hususları kapsayan tedbirler belirlenir:
- (A) Yetkili Makama sunulacak bilgiler;
 - (B) Söz konusu bilgilerin muhafaza edileceği süreler.

ALTINCI KISIM

İşletmeciler, İşletmeler ve Tesislerin Kaydı,
İşletme ve Tesislerin Onayı, Genel Hijyen Kuralları, Hayvansal Yan
Ürünlerin Gıda Tesislerinde Muamelesi,
Uygulama Tedbirlerine İlişkin SOP Düzenleme Yetkisi

İşletmeciler,
İşletmeler ve
Tesislerin Kaydı

23. (1) İşletmeciler faaliyetlerine başlamadan önce;
- (A) Kendi kontrollerindeki hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin ortaya çıkması, nakliyesi, muamelesi, işlenmesi, depolanması, piyasaya sürülmesi, dağıtımı, kullanımı veya imhası ile ilgili faaliyet gösteren işletme veya tesislerini Yetkili Makama bildirir ;
 - (B) Yetkili Makama:
 - (a) İşletmelerindeki hayvansal yan ürün ve türev ürünlerin kategorisi, kullanılacak hayvansal yan ürünler ve
 - (b) Başlangıç maddesi olarak kullanıldığı durumda hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerine uygulanacak işlemlere ilişkin bilgileri sunar.
- (2) İşletmeciler, işletme ve tesislerin kapatılması ve bunun gibi diğer önemli değişikliklerle ilgili güncel bilgileri Yetkili Makama bildirir.
- (3) Yukarıdaki (1)'inci fıkraya muafiyetle, Veteriner Hizmetleri Yasası uyarınca halihazırda kaydedilmiş olan ve hayvansal yan ürün çıkaran gıda tesislerinin faaliyetleri ile bu Tüzük kapsamındaki kayıtlı işletme ve tesislerin, kayıt amacıyla herhangi bir bildirim yapması gerekmez. Aynı muafiyet; hayvanların bulundurulduğu, beslendiği ve bakıldığı çiftliklerde yerinde üretilen hayvansal yan ürünlere de uygulanır.

5/2017

İşletme ve
Tesislerin Onayı

24. (1) İşletmeciler; kendi kontrolleri altında olan ve aşağıda belirtilen faaliyetlerden bir veya birkaçını gerçekleştiren işletme veya tesislerin Yetkili Makam tarafından onaylanmasını sağlar:
- (A) Hayvansal yan ürün ve bunların türev ürünlerinin basınçlı sterilizasyon veya Yetkili Makam tarafından düzenlenecek SOP'da belirtilen işleme metotları veya 21'inci maddede belirtilen alternatif bir yöntemle işlenmesi;
 - (B) Yürürlükte bulunan insinerasyon faaliyeti ile ilgili mevzuat uyarınca izinlendirilmiş işletme ve tesisler hariç; hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin atık olarak insinerasyonla imha edilmesi;

- (C) Hayvansal yan ürün ve bunların türev ürünleri eğer atık ise, faaliyet izni olan işletme ve tesisler hariç, ko-insinerasyon yöntemiyle imhası veya geri dönüşümü;
 - (Ç) Hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin yakma yakıtı olarak kullanılması;
 - (D) Evcil hayvan yiyeceği üretimi;
 - (E) Organik gübre ve toprak zenginleştirici üretimi;
 - (F) Hayvansal yan ürünlerin ve bunların türev ürünlerin biyogaz veya komposta dönüştürülmesi;
 - (G) Hayvansal yan ürünler toplandıktan sonra ayırma, kesme, soğutma, dondurma, tuzlama, post ve derilerin çıkarılması veya belirlenmiş risk materyalinin çıkarılması gibi faaliyetler göstermesi;
 - (H) Hayvansal yan ürünlerin depolanması;
 - (I) Türev ürünlerin;
 - (a) Atık sahasına gömme veya insinerasyon ile imha edilmesi ya da geri dönüştürülmesi veya ko-insinerasyon ile imhası;
 - (b) Yakma yakıtı olarak kullanılması;
 - (c) Yem ile ilgili yasal mevzuat uyarınca kaydedilmiş veya onaylanmış işletme veya tesisler¹ hariç; yem olarak kullanılması;
 - (ç) Doğrudan uygulama yerindeki depolama hariç; organik gübre ve toprak zenginleştirici olarak kullanılması; amacıyla depolanması.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen hayvansal yan ürünler ve bunların türev ürünleri ile ilgili faaliyette bulunacak işletme veya tesislere verilen onayda:
- (A) Bu Tüzüğün 9'uncu, 10'uncu ve 11'inci maddelerinde belirtilen kategorilerden biri veya
 - (B) Birden fazla kategori olması durumunda:
 - (a) Halk veya hayvan sağlığına yönelik riskin önlenmesi amacıyla kesinlikle birbirinden ayrı işleneceği;
 - (b) Yaygın bir salgın hastalığın çıkması ve olağanüstü durumlarda kapasite aşımı halinde sürekli olmamak şartıyla, bulaşmayı önleyici sıkı tedbirler altında geçici olarak birden fazla kategori işleyeceği Belirtilir.

Genel Hijyen Kuralları

25. (1) İşletmeciler, bu Tüzüğün 24'üncü maddesinde belirtilen faaliyetleri gerçekleştiren kendi kontrolleri altındaki işletme veya tesislerin:
- (A) Gerekli temizlik ve dezenfeksiyonların yapılması ve sıvı atıkların kolay boşaltılmasına uygun şekilde inşa edilmiş olmasını,
 - (B) Personel için yeterli sayıda soyunma odaları, duş, tuvalet ve lavabo bulunmasını,
 - (C) Böcekler, kemirgenler ve kuşlar gibi zararlılara karşı koruyucu uygun düzenlemelerin bulunmasını,
 - (Ç) Tesisat ve donanımlarının iyi şartlarda muhafaza edilmesini ve ölçüm cihazlarının düzenli olarak kalibre edilmesini ve
 - (D) Bulaşına riskini önlemek amacıyla konteyner ve taşıma araçlarının

temizlik ve dezenfeksiyonu için gerekli düzenlemelerin yapılmasını

sağlar.

- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen işletme veya tesislerde çalışanlar; uygun, temiz ve gerektiğinde koruyucu giysi giyer.
- (A) Kirli kısımda çalışan personel iş kıyafetleri ve ayakkabılarını değiştirmeden ya da dezenfekte edilmesini sağlamadan temiz kısma geçemez.
- (B) Kullanılan ekipman ve makine temizlenip dezenfekte edilmeden kirli kısımdan temiz kısma taşınmaz.
- (C) İşletmeciler personelin hareketlerinin izlenmesi ve ayak banyosu ve tekerlek banyolarının doğru kullanımını dahil genel hijyen kuralları uygulama talimatı oluşturur.
- (3) İşleme faaliyetlerini yürüten işletme ve tesisler faaliyetlerini yürütürken:
- (A) Hayvansal yan ürünler, kontaminasyon riskini önleyecek şekilde muamele edilir.
- (B) Hayvansal yan ürünler en kısa sürede işlenir, işleme sonrası elde edilen türev ürünler, kontaminasyon riskini önleyecek şekilde muamele edilir ve depolanır.
- (C) Hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin işlenmesi sırasında materyalin bütünü tekrar bulaşma riskini önleyecek şekilde belirli bir sıcaklık derecesinde belirli bir süre işlemden geçirilir.
- (Ç) İşletmeciler; özellikle sıcaklık, basınç, süre ve parçacık büyüklüğü gibi uygulama parametrelerini mümkün olduğunca otomatik cihazlar kullanarak düzenli olarak kontrol eder.
- (D) İşletme ve tesislerin tüm kısımlarını kapsayan bir temizlik prosedürleri oluşturulur ve ilgili yerlere görünecek şekilde asılır.

Gıda İşletmeleri
veya Tesislerinde
Hayvansal Yan
Ürünlerin
Muamelesi
5/2017

26. (1) Veteriner Hizmetleri Yasası uyarınca kaydedilmiş veya onaylanmış gıda işletmeleri veya tesislerinde, hayvansal yan ürünlerin muamelesi, işlenmesi veya depolanması çapraz bulaşmayı önleyecek tedbirler alındıktan sonra ve varsa bu işletme veya tesisin özel bir bölümünde yapılır.
- (2) İnsan tüketimine sunulması amaçlanmayan jelatin ve kolajen üretiminde kullanılan ham maddeler, hayvansal kökenli ürünlerin üretimi için kullanılan ham maddelere hastalık bulaşmasını önleyecek şekilde ayrı tutularak Veteriner Hizmetleri Yasası uyarınca onaylanmış işletmelerde depolanabilir, muamele edilebilir veya işlenebilir.

Uygulama
Tebdirlerine
İlişkin SOP
Belgeleri
Düzenleme
Yetkisi

27. Yetkili Makam aşağıda öngörülen konulara ilişkin uygulama tedbirlerini detaylandırmak amacıyla SOP belgeleri hazırlayabilir:
- (1) İşletme veya tesis içerisinde uygulanacak altyapı ve ekipmana ilişkin kurallar;
- (2) Onaylı işletme ve tesislerde uygulanacak modifiye edilmiş hijyen kuralları da dahil hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin her türlü muamele işlemlerinde uyulacak hijyen kuralları;
- (3) Hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin muamelesi, işlenmesi, dönüştürülmesi, işleme tabi tutulması ve depolanması ile

- teknik gereksinimler ve atık suyun arıtılması ile ilgili kurallar;
- (4) Hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin işlenmesi, dönüştürülmesi ve işleme tabi tutulması sırasında halk ve hayvan sağlığı risklerinin önlenebilirliğinin doğrulanması amacıyla işletmeciler tarafından sunulacak kanıtlar;
- (5) Aynı işletme veya tesiste bu Tüzüğün 9'uncu, 10'uncu ve 11'inci maddelerinde belirtilen birden fazla kategoride hayvansal yan ürün ve bunların türev ürünlerinin işlendiği durumlarda:
- (A) Söz konusu faaliyetlerin ayrı olarak yapıldığı işletme ve tesislere yönelik kurallar;
- (B) Söz konusu faaliyetlerin belirli nedenlerle geçici olarak yapılmasına ilişkin koşullar;
- (6) Bu Tüzüğün 26'ncı maddesinde belirtilen gıda işletmesi veya tesisi içerisinde ayrı alanlarda depolanan, işlenen veya işleme tabi tutulan hayvansal yan ürünlere yönelik çapraz bulaşma riskini önleyici kurallar;
- (7) Biyogaz ve kompostlama tesisi için standart dönüşüm parametreleri;
- (8) Bu Tüzüğün 24'üncü maddesinde belirtilen yüksek ve düşük kapasiteli tesisler içerisinde gerçekleştirilen insinerasyon ve ko-insinerasyon işlemleri ile ilgili kurallar; ve
- (9) Bu Tüzüğün 24'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (Ç) bendinde belirtilen hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin yakılması ile ilgili kurallar.

YEDİNCİ KISIM

İç Denetim, Tehlike Analizleri ve Kritik Kontrol Noktaları, İyi Uygulama Kılavuzları

- İç Denetim 28. İşletmeciler, bu Tüzük kurallarına uygunluğun izlenebilmesi amacıyla, kendi iç kontrollerini yürürlüğe koymak, uygulamak ve sürekliliğini sağlamak zorundadır. İşletmeciler bu Tüzük kurallarına uygun olmadığından şüphelendiği veya tespit ettiği durumlarda, imha amacı dışında hayvansal yan ürün ve bunların türev ürünlerinin işletme ve tesislerden çıkarılmamasını sağlar.
- Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları (HACCP) 29. (1) İşletmeciler aşağıda belirtilen faaliyetleri gerçekleştirirken; tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları (HACCP) ilkelerine dayanan prosedürler veya daimi yazılı talimatlar oluşturur, uygular ve sürdürür:
- (A) Hayvansal yan ürünlerin işlenmesi;
- (B) Hayvansal yan ürünlerin biyogaz veya komposta dönüştürülmesi;
- (C) Birden fazla kategorideki hayvansal yan ürün ile bunların türev ürünlerinin aynı işletme veya tesiste muamele edilmesi ve depolanması;
- (Ç) Evcil hayvan yiyeceği üretimi.
- (2) İşletmeciler, yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen faaliyetleri yürütürken özellikle:
- (A) Önlenmesi, ortadan kaldırılması veya kabul edilebilir bir seviyeye azaltılması gereken tehlikeleri belirler;
- (B) Herhangi bir tehlikenin önlenmesi veya ortadan kaldırılması için kontrollerin gerekli olduğu adım veya adımlardaki kritik kontrol

- noktalarını belirler;
- (C) Tehlikelerin önlenmesi, ortadan kaldırılması veya azaltılması amacıyla kritik kontrol noktalarındaki kabul edilebilirlik sınırını belirler;
- (Ç) Kritik kontrol noktalarında etkin izleme prosedürlerini oluşturur ve uygular;
- (D) Bir kritik kontrol noktasının kontrol altında olmadığı tespit edildiğinde düzeltici faaliyetler uygular;
- (E) Yukarıdaki (B), (C) ve (Ç) bentlerinde belirtilen tedbirlerin tam ve etkili olarak çalıştığının doğrulanmasına dair talimatları oluşturur ve düzenli olarak yürütür;
- (F) Yukarıdaki (B), (C), (Ç) ve (D) bentlerinde belirtilen tedbirlerin tam ve etkin uygulandığını ortaya koymak için işin niteliği ve büyüklüğüne uygun olarak gerekli belge ve kayıtların tutulmasını sağlar.
- (3) Üründe, işlemden, üretimin herhangi bir aşamasında, işleme yönteminde, depolamada veya dağıtımda herhangi bir değişiklik yapıldığında, işletmeciler talimatları yeniden gözden geçirir ve gerekli değişiklikleri yapar.
- İyi Uygulama Kılavuzları 30. (1) İşletmeciler tarafından gönüllülük esasına dayalı olarak tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları ilkelerinin uygulanması ile iyi hijyen uygulamalarını da içeren iyi uygulama kılavuzları hazırlanır ve uygulanır.
- (2) Yetkili Makam, aşağıda belirtilen hususlarla ilgili olarak bu kılavuzları onaylar:
- (A) Sivil toplum kuruluşları ve kılavuzun uygulanmasından etkilenebilecek ilgili tarafların katılımı veya görüşü alınarak hazırlanmış olmaları;
- (B) İçeriklerinin ilgili sektör için uygulanabilirliği.

SEKİZİNCİ KISIM

Kürk Hayvanları Dışındaki Çiftlik Hayvanların Beslenmesi İçin Kullanılan Hayvansal Yan Ürünler ve Türev Ürünler

- Çiftlik Hayvanlarının Beslenmesi Amaçlı Piyasaya Sürme 31. Kürk hayvanları dışındaki çiftlik hayvanlarının beslenmesinde kullanılacak hayvansal yan ürünler ve türev ürünler sadece aşağıdaki koşullarda piyasaya sürülebilir:
- (1) Sadece bu Tüzüğün 11'inci maddesinin (14)'üncü, (15)'inci ve (16)'ncı fıkraları dışındaki Kategori 3 materyaller veya bunlardan türetilmiş olmaları;
- (2) Basınçlı sterilizasyon koşulları veya halk ve hayvan sağlığı risklerini önleyecek diğer kurallara uygun şekilde toplanmış ve işlenmiş olmaları

ve

- (3) Sucul hayvansal yan ürün veya bunların türev ürünleri ile ilgili bir faaliyet alanında onaylı veya kayıtlı bir işletme veya tesisten gelmiş olmaları.

DOKUZUNCU KISIM

Organik Gübre ve Toprak Zenginleştirici Olarak Ürünlerin Piyasaya Sürülmesi ve Kullanımı

- Organik Gübre ve Toprak Zenginleştirici Olarak Ürünlerin Piyasaya Sürülmesi ve Kullanımı
32. (1) Hayvansal yan ürün ve bunların türev ürünlerinin organik gübre ve toprak zenginleştirici olarak piyasaya sürülmesi ve kullanımı için;
- (A) Kategori 2 ve Kategori 3 materyallerden elde edilmiş olmaları;
- (B) Basınçlı sterilizasyon koşulları veya halk ve hayvan sağlığının korunması amaçlı diğer kurallar ile birlikte veteriner mevzuatı kurallarına uygun bir şekilde üretilmiş olmaları;
- (C) Onaylı veya kayıtlı bir işletme veya tesisten gelmiş olmaları;
- (Ç) Kategori 2 materyalden türetilmiş et ve kemik unu ve organik gübre ve toprak zenginleştirici olarak kullanılmak amacıyla işlenmiş hayvansal proteinlerin; karışımın sonradan besleme amacıyla kullanımının engellenmesi için bir maddeyle karıştırılmış veya gerektiğinde işaretlenmiş olmaları.
- Biyogaza veya komposta dönüştürme sırasında ortaya çıkan parçalama kalıntıları organik gübre veya toprak zenginleştirici olarak kullanılmak üzere piyasaya sürülebilir.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (Ç) bendine istisna olarak, bileşimi veya ambalajı nedeniyle hayvanların beslenmesi amacıyla kullanılmayan maddelerin bir bileşenle karıştırılması zorunlu değildir.
- (3) Yetkili Makam tarafından hazırlanacak bir SOP'da bu maddenin uygulanması ve özellikle de aşağıda belirtilen hususlarla ilgili tedbirler belirlenir:
- (A) Organik gübre ve toprak zenginleştiricilerin üretimi ve kullanımı ile ilgili halk ve hayvan sağlığı koşulları;
- (B) Organik gübre ve toprak zenginleştiricilerin işaretlenmesi için kullanılacak bileşen veya maddeler;
- (C) Organik gübre ve toprak zenginleştiricilerle karıştırılacak bileşenler;
- (Ç) Söz konusu gübreler ile toprak zenginleştiricilerin hayvanların beslenmesi amacıyla kullanılmaması için gerçekleştirilecek işaretleme ile karışımın hazırlanması sırasında kullanılacak asgari oranlar gibi yöntemleri kapsayan ek koşullar; ve
- (D) Bileşim veya ambalajın, karıştırma ihtiyacını ortadan kaldıracakları durumlar.

ONUNCU KISIM

Belirli Türev Ürünlerin Piyasaya Sürülmesi, Üretim Kuralları, Evcil Hayvan Yiyeceklerinin ve Diğer Türev Ürünlerin Piyasaya Sürülmesi, Güvenli Kaynaklardan Alım, Güvenli Uygulama, Güvenli Son Kullanımlar, Uygulama Tedbirleri

- Belirli Türev 33. İşletmeciler; aşağıda belirtilen türev ürünleri ulusal mevzuat kuralları uyarınca

- Ürünlerin Piyasaya Sürülmesi piyasaya sürebilirler:
- (1) Kozmetik ürünleri,
 - (2) Aktif vücuda yerleştirilebilir tıbbi cihazlar,
 - (3) Tıbbi cihazlar,
 - (4) İn vitro tıbbi teşhis cihazları,
 - (5) Veteriner tıbbi ürünler,
 - (6) Tıbbi ürünler.
- Türev Ürünlerin Üretim Kuralları
34. (1) Bu Tüzüğün 33'üncü maddesinde belirtilen türev ürünlerin üretimi amacıyla işletme veya tesislere sevk edilecek hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin ithalatı, toplanması ve taşınması ile söz konusu türev ürünlerin üretimi, veteriner mevzuatı kurallarına uygun olarak gerçekleştirilir.
- Söz konusu işletme veya tesislerde kullanılmayan maddeler, veteriner mevzuat kuralları uyarınca imha edilir.
- (2) Ancak, bu Tüzüğün 33'üncü maddesinde belirtilen ürünlerle ilgili olarak veteriner mevzuatı kurallarının halk ve hayvan sağlığını bu Tüzüğün hedefleri doğrultusunda koruyamayacağı ve/veya ilgili mevzuatta bu hususlara ilişkin düzenleme bulunmadığı durumlarda bu Tüzük kuralları uygulanır.
- Evcil Hayvan Yiyeceklerinin Piyasaya Sürülmesi
35. İşletmeciler evcil hayvan yiyeceklerini, aşağıda belirtilen koşullarda piyasaya sürebilirler:
- (1) Söz konusu ürünlerin:
 - (A) Bu Tüzüğün 11'inci maddesinin (14)'üncü, (15)'inci ve (16)'ncı fıkraları dışındaki Kategori 3 materyallerden elde edilmiş olmaları;
 - (B) Çiğ evcil hayvan yiyeceklerinin; bu Tüzüğün 11'inci maddesinin (1)'inci fıkrası ve (2)'nci fıkrasının (A) ve (B) bendlerinde belirtilen materyallerden elde edilmiş olmaları; ve
 - (2) Bu Tüzüğün 37'nci maddesinde belirtilen güvenli kaynaklardan alımın, yeterli kontrolü sağlayamaması durumunda; bu Tüzükte belirtilen güvenli uygulamalarla halk ve hayvan sağlığı risklerinin kontrol altına alınması.
- Diğer Türev Ürünlerin Piyasaya Sürülmesi
36. İşletmeciler, bu Tüzüğün 31'inci, 32'nci, 33'üncü, ve 35'inci maddelerinde belirtilen ürünlerin dışında kalan ürünleri, aşağıda belirtilen koşullarda piyasaya sürebilirler:
- (1) Söz konusu ürünlerin:
 - (A) Çiftlik hayvanlarının beslenmesinde veya bu hayvanların beslenmesinde kullanılan arazilerde kullanılmaması; veya
 - (B) Yalnızca kürk hayvanlarının beslenmesinde kullanılması ; ve
 - (2) Aşağıdaki uygulamalar yoluyla halk ve hayvan sağlığı risklerini kontrol altına almaları:
 - (A) Bu Tüzüğün 37'nci maddesine göre güvenli kaynaklardan alım;
 - (B) Güvenli kaynaklardan alımların yeterli kontrol sağlayamadığı durumlarda bu Tüzüğün 38'inci maddesinde belirtilen güvenli uygulamaların gerçekleştirilmesi;
 - (C) Güvenli uygulamaların yeterli kontrol sağlamadığı durumlarda ise; bu Tüzüğün 39'uncu maddesi uyarınca ürünlerin sadece güvenli son kullanımlar amacıyla kullanılması.

Güvenli
Kaynaklardan
Alım

37. (1) Güvenli kaynaklardan alım aşağıdaki hususları kapsar:
- (A) Halk ve hayvan sağlığı riski taşımayan materyalin kullanılması,
 - (B) Toplanma noktasından halk ve hayvan sağlığı ile ilgili riskleri önleyecek koşullar altında toplanan ve üretim işletmesi veya tesisine taşınan materyalin kullanılması veya
 - (C) Ülkeye halk ve hayvan sağlığı ile ilgili riskleri önleyecek koşullar altında ithal edilen ve ilk giriş noktasından üretim işletmesi veya tesisine kadar yine aynı koşullar altında taşınan materyalin kullanılması.
- (2) Güvenli kaynaklardan alım yapılması amacıyla işletmecilerin, yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen kurallarla ilgili ve gerektiği durumlarda, başlangıç maddelerinden kaynaklı halk ve hayvan sağlığı risklerinin ortadan kaldırılması için alınan biyogüvenlik tedbirlerini kanıtlayan belgeleri sunması zorunludur.
Bu belgeler, talep üzerine Yetkili Makama ibraz edilir.
- (3) Yukarıdaki (1)'inci fıkranın (C) bendinde belirtilen durumlarda sevk edilen mallara; Yetkili Makam tarafından bu Tüzük kurallarına uygun olarak düzenlenecek model sağlık sertifikası eşlik eder.

Güvenli
Uygulama

38. Güvenli uygulama; kullanılan materyal veya imalat sürecinde oluşan diğer maddeler nedeniyle ortaya çıkan halk ve hayvan sağlığı risklerini kabul edilebilir seviyelere indiren bir imalat sürecinin uygulanmasıdır.
Bu uygulamayı takiben, türetilen ürünün herhangi bir halk ve hayvan sağlığı riski oluşturmadığından özellikle son ürün analizleriyle emin olunur.

Güvenli Son
Kullanımlar

39. Güvenli son kullanımlar, türev ürünlerin aşağıda belirtilen kullanımlarını kapsar:

- (1) Herhangi bir halk ve hayvan sağlığı riski oluşturmayacak koşullar altında; veya
- (2) Halk ve hayvan sağlığı riski oluşturmasına rağmen özellikle halk ve hayvan sağlığının korunması amacıyla veteriner mevzuatı amaçları doğrultusunda gerekçelendirilen özel amaçlar için.

Uygulama
Tedbirleri

40. Bu Kısım kurallarının etkin bir şekilde uygulanması amaçlı aşağıdakileri kapsayacak tedbirler, Yetkili makam tarafından bir Yönetmelikle düzenlenir:

- (1) İthal edilen evcil hayvan yiyecekleri veya bu Tüzüğün 9'uncu maddesinin (3)'üncü fıkrasında belirtilen ithal Kategori 1 materyal kullanılarak üretilmiş evcil hayvan yiyeceklerinin piyasaya sürülme koşulları,
- (2) Güvenli kaynaklardan alım koşulları ve kullanılacak materyalin halk ve hayvan sağlığı risklerini ortadan kaldıracak koşullar altında hareket ettirilmesi,
- (3) Güvenli kaynaklardan alım ile ilgili belgeler,
- (4) İmalat sürecinde güvenli uygulama, özellikle de kullanılan malzeme üzerinde uygulanacak fiziksel ve kimyasal işlemlerle ilgili parametreler;
- (5) Son ürüne uygulanacak analizler, ve
- (6) Halk veya hayvan sağlığına risk teşkil eden türev ürünlerin güvenli kullanım koşulları.

ONBİRİNCİ KISIM

İthalat ve Transit Geçişler, Uygulama Tedbirleri ve İhracat

- İthalat ve Transit Geçişler 41. (1) Hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin ithalatı veya ülkeden transit geçişi aşağıdaki koşullara bağlıdır:
- (A) Bu Tüzükte belirtilen ve ülke içerisindeki hayvansal yan ürünler ve bunların türev ürünlerine uygulanan üretim ve pazarlama kurallarına eşdeğer kurallar ve uygulama tedbirlerine uygun olması,
- (B) Ülkemiz mevzuatı kapsamında söz konusu hayvansal yan ürünler ile türev ürünlerin üretimi ve pazarlamasına uygulanan kurallara eşdeğer olan kurallara uygun olması, veya
- (C) Bu Tüzüğün 33'üncü, 35'inci ve 36'ncı maddelerinde belirtilen hayvansal yan ürünler ve bunların türev ürünlerine söz konusu maddelerde belirtilen kurallara uygun olması.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkraya muafiyetle:
- (A) Belirlenmiş risk materyalinin ithalatı ve transit geçişi sadece yasal TSE kuralları çerçevesinde gerçekleşir.
- (B) Tehlikeli atık statüsünde olan herhangi bir atık ile karışmış ve bulaşmış hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin ithalatı ve transit geçişi sadece Çevre Yasası kurallarına uygun olarak yapılır.
- (C) Kategori 1 materyal, Kategori 2 materyal ve bu materyallerden bu Tüzüğün 33'üncü, 35'inci ve 36'ncı maddelerinde belirtilen türev ürünlerin üretiminde kullanılması amaçlanmayan türev ürünlerin ithalatı ve transit geçişi, sadece bunların ithalatı ile ilgili mevzuat kurallarının mevcut olması koşuluyla gerçekleşir.
- (Ç) Bu Tüzüğün 17'nci maddesinin (1)'inci fıkrasında belirtilen amaçlar için ayrılmış hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin ithalatı ve transit geçişi, bu Tüzüğün 17'nci maddesinin (2)'nci fıkrasında belirtilen koşullar uyarınca belirlenecek olan ve halk ve hayvan sağlığı risklerinin kontrol altına alınmasını sağlayan ulusal tedbirlere uygun olarak gerçekleştirilir.
- (3) Kategori 3 materyal ile bunlardan türetilen ürünlerin ithalatı ve transit geçişinin söz konusu olduğu durumlarda; yukarıdaki (1)'inci fıkranın (A) bendinde belirtilen koşullar aranır.
Söz konusu koşullar, sevk edilen malların:
- (A) Yetkili Makam tarafından onaylanmış bir ülkeden gelmesini;
- (B) Menşe ülkesindeki Yetkili Makam tarafından onaylı veya kayıtlı bir işletme veya tesisten gelmesi ve bu amaç doğrultusunda söz konusu makam tarafından kaydedilmiş olmasını; ve
- (C) Veteriner kontrollerinin yapıldığı ülkeye giriş noktasında, Yetkili Makam tarafından yayınlanan modellere uygun ticari belge veya sağlık sertifikasının uygun olan durumlarda beyanname ile hazır bulundurulmasını içerir.
- (4) Hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin ithal edilebileceği veya ülke içinden transit geçebileceği ülke veya bölgelerin listesi Yetkili Makam tarafından hazırlanır.

18/2012
30/2014

- (5) Yukarıdaki (3)'üncü fıkranın (B) bendinde belirtilen işletme veya tesislerin listesi güncel olarak tutulur ve kamunun erişimine açık olarak yayınlanır.
- Uygulama Tedbirleri 42. (1) Bu Tüzüğün 41'inci maddesinin uygulanması ile ilgili tedbirler, belirli işletme veya tesislerde üretilmiş hayvansal yan ürünler ile türev ürünleri halk veya hayvan sağlığının korunması amacıyla kapsam dışında bırakabilir.
- (2) Sevk edilen ürünlere eşlik edecek sağlık sertifikası, ticari belge ve beyanlarla ilgili model belgelerde söz konusu hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin bu Tüzük kurallarına uygun olarak toplandığı ve üretildiği belirtilir.
- İhracat 43. (1) Yakılmak ve toprağa gömülmek amacıyla ayrılmış hayvansal yan ürünler ile türev ürünlerin ihracatı yasaktır.
- (2) Hayvansal yan ürünler ile türev ürünlerin biyogaz ve kompostlama tesisinde kullanımını amacıyla başka ülkelere ihracatı yasaktır.
- (3) Kategori 1 materyal, Kategori 2 materyal ve bunlardan türetilmiş ürünler sadece yukarıdaki (1)'inci ve (2)'nci fıkrada belirtilenler dışındaki amaçlarla ve ihraç kurallarının belirlenmiş olması koşuluyla ihraç edilebilir.
- (4) Yukarıdaki (3)'üncü fıkraya muafiyetle:
- (A) Belirlenmiş risk materyalinin ihracatı sadece TSE ile ilgili mevzuat kuralları çerçevesinde gerçekleşir;
- (B) Tehlikeli atık statüsünde olan herhangi bir atık ile karışmış ve bulaşmış hayvansal yan ürünler ile türev ürünlerin ihracatı sadece Çevre Yasası kurallarına uygun olarak yapılır.
- 18/2012
30/2014

ONİKİNCİ KISIM

Resmi Kontroller ve Onay Prosedürü, Resmi Kontroller ve Denetimler, Faaliyet Onayının Askıya Alınması, Geri Alınması ve İptal Edilmesi, Onaylı ve Kayıtlı İşletme, Tesis ve İşletmecilerin Listeleri

- Resmi Kontroller ve Onay Prosedürü 44. (1) Yetkili Makam, sadece herhangi bir faaliyete başlamadan önce yerinde yapılan incelemeleri takiben bu Tüzüğün 27'nci maddesinde belirtilen ilgili koşulları karşıladığı görülen işletme ve tesislere onay verir.
- (2) Yetkili Makam, yerinde yaptığı incelemeler sonunda bir işletme veya tesisin işletme prosedürlerinin bu Tüzük kurallarına uygun bir şekilde uygulanması amacıyla tüm altyapı ve ekipman kurallarını karşıladığını gördüğü takdirde şartlı onay verebilir. Şartlı onayın verilmesinin ardından üç ay içinde gerçekleştirilecek başka bir yerinde inceleme sonucunda işletme veya tesisin yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen koşulları karşıladığı görüldüğü takdirde tam onay verilir. Belirgin bir ilerleme olmasına rağmen işletme veya tesisin halen koşulların tümünü karşılamaması durumunda Yetkili Makam, şartlı onayın süresini uzatabilir. Bununla birlikte, şartlı onayın süresi toplam altı ayı geçemez.
- (3) Yetkili makamın onayı geri çekmesi veya şartlı onayın uzatılmaması durumunda işletmeciler, işletme veya tesisin faaliyetini durdurur.

Diğer Resmi
Kontroller ve
Denetimler

5/2017

Faaliyet
Onayının Askıya
Alınması, Geri
Alınması ve İptal
Edilmesi

45. (1) Yetkili Makam, bu Tüzük kapsamına giren hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerinin muameleye tabi tutulması ile ilgili resmi kontrol ve denetimleri düzenli aralıklarla gerçekleştirir, ulusal denetim programları hazırlar ve yürütür.
- (2) Yetkili Makam, resmi kontrollerin gerçekleştirilmesi sırasında iyi uygulama kılavuzlarına bağlı olunmasını göz önünde bulundurabilir.
- (3) Bu maddenin uygulanması amacıyla, Veteriner Hizmetleri Yasası'nın 45'inci maddesinin (7)'nci fıkrası uyarınca mikrobiyolojik analizlerin referans yöntemleriyle ilgili kuralları da içeren detaylı düzenlemeleri oluşturulabilir.
46. (1) Yetkili Makam, gerçekleştirilen kontroller sonucu bu Tüzük kurallarından bir veya daha fazlasının karşılanmadığını belirlediği takdirde gerekli prosedürleri başlatır.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkrada belirtilen eksikliklerin önemi ve niteliği ile halk ve hayvan sağlığına oluşturduğu potansiyel riskler göz önünde bulundurularak Yetkili Makam:
- (A) Aşağıdaki durumlarda, bu Tüzük uyarınca işletme veya tesislere verilen onayları geçici olarak askıya alabilir.
- (a) Onayı veya faaliyeti ile ilgili koşulların artık karşılanmıyor olması,
- (b) İşletmecinin azami iki (2) aylık bir süre içerisinde eksiklikleri giderebilecek olması ve
- (c) Halk ve hayvan sağlığı ile ilgili potansiyel risklerin aşağıdaki (B) bendi uyarınca hiçbir işlem gerektirmemesi.
- (B) Aşağıdaki durumlarda, bu Tüzük uyarınca işletme veya tesislere verilen onay iptal edilebilir;
- (a) İşletme veya tesisin onayı veya faaliyeti ile ilgili koşulların artık karşılanmıyor olması ve
- (b) İşletmecinin azami iki aylık bir süre içerisinde aşağıdakiler nedeniyle söz konusu eksiklikleri gideremeyecek olması;
- (i) İşletme veya tesisin altyapısı ile ilgili nedenlerle,
- (ii) İşletmecinin veya kendi denetimi altındaki personelin kapasitesi ile ilgili nedenlerle veya işletmeci veya personelin yetersizliği veya
- (iii) Halk ve hayvan sağlığı ile ilgili ciddi risklerin işletme veya tesis içerisinde yapılmakta olan işlemlerde, işletmecinin yeniden onaya başvurusundan önce büyük değişiklikler gerektirmesi nedeniyle.
- (C) Mevcut eksikliklerin düzeltilmesi amacıyla işletme veya tesise belirli koşullar koyabilir ve gerekli düzeltici önlemleri aldırır.
- (3) Yetkili Makam, eksikliklerin önemi ve niteliği ile halk ve hayvan sağlığına oluşturduğu potansiyel riskleri göz önünde bulundurarak, bu Tüzüğün 23'üncü maddesinin (1)'inci fıkrası ve 24'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasında belirtilen işletmecilerin:
- (A) Veteriner mevzuatı kurallarının karşılanmadığı ve
- (B) Faaliyetlerinden doğan potansiyel halk ve hayvan sağlığı riskleri, tespit edilmesi durumunda bu Tüzük kapsamına giren faaliyetleri gerçekleştirmesini sağlayan onayı geçici olarak durdurabilir veya kalıcı olarak iptal edebilir.

Onaylı ve Kayıtlı
İşletme, Tesis ve
İşletmecilerin
Listeleri

47. Yetkili Makam bu Tüzük uyarınca ülke içerisinde onaylanmış ve kaydedilmiş her işletme, tesis veya işletmeci için, gerçekleştirdikleri faaliyetleri tanımlayan resmi bir numara verir ve onaylanmış ve kaydedilmiş işletme, tesis ve işletmecilerin, bir listesini hazırlar, kamuya açık olarak yayınlar ve bu listeleri güncel tutar.

ONÜÇÜNCÜ KISIM
Son Kurallar

Yürütme Yetkisi

48. Bu Tüzük veteriner işleriyle görevli Bakanlık tarafından yürütülür.

Yürürlüğe Giriş

49. Bu Tüzük, Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten bir (1) yıl sonra yürürlüğe girer.